

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam po pošti, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Na naročbo brez istodobne vplačila naročnine se ne odira. — Za ostanila plačuje se od petorostopne petit-vrate po 12 h, če se ostanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, ostanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vogove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Že izboljšujejo!

Kdo? — Klerikalci! — Kaj? — Naše plače! — Kdo je z njimi? — Slomškari-učitelji! — Glas izmed občinstva: Sramota! — — —
Toda čujmo!

Duhovniki kot zvesti pristaši Mahničeve stranke so obesili narodnost na klin ter so postali dan za dnevom nezmožnejši. Dobivali so česče tajne pouke za nastop v javnosti v duhu klerikalizma, nas učitelje so začeli prezirati, po častnikih obrekovati in preganjati. Klerikalizem ima za svoje geslo nadgled nad narodi v posvetnem gospodarstvu. Da jim je pa mogoče to izvesti, je treba mnogo truda in borbe. Za izvedbo tega ideala so kakoj izpredvideli prvaki, da je treba dobiti v svoje roke šolo in učiteljstvo. Da bi se to lažje doseglo, smo šli z leč brati mnogo pastirskih pism brezverski šoli in učiteljstvu. Preden so začeli ljuto borbo, je bilo treba prej ljudstvo nahujskati zoper sedanjo šolo in učiteljstvo.

Pokojni kardinal Missia kot ustvaritelj, pokrovitelj in vodnik našega klerikalizma je moral dobiti za izvojevanje zmage svojim idealom vojskovodjo. In dobil je Šusteršiča.

General vojske je bil dobljen. Missia je dobil nadškofijo goriško in postal tam kardinal, a vrhovno poveljništvo je še vedno vodil sam. Dokler je bil on živ, je vodil vso vojsko z veliko spretnostjo, sedaj po njegovi smrti pa se je začelo vse podirati: ostal je general brez maršala. Jeglič ni Missia.

Značilno je bilo gledati vojskovodjanje klerikalizma z napredno stranko pri državnozbornih in deželnozbornih volitvah. Pri prvih je nastopil učitelj kot kandidat nasproti generalu klerikalizma, predzrna misel, a vendar velikega pomena za nas. Ves klerikalni aparat je bil pokonec, v strahu, da bi se zmagali mi. Takrat smo videli, kaj more klerikalni aparat in kakšnih poizvedalnih sredstev se poslužuje za zmago.

Z leč so agitirali od nedelje do nedelje, po hišah so hodili duhovniki, in od njih fanatizovane ženske so vplivale na svoje moške. Denarja so za to volitev potrosili na kupe, in vendar je dobil naš kandidat nepričakovano število glasov (12.000).

Veselim se, ker je ta boj vzel duhovščini jako veliko ugleda in spoštovanja. Celo kmetje so govorili: „Zdaj pa sem trdno prepričan, da imajo tudi duhovniki svoj trebuh za boga.“ Vojska je tukaj, vojevati se je treba do konca. Učitelji se ne moremo in ne smemo dati klerikalizmu pod noge, ker bi bila pod njihovo nadvlado naša smrt gotova.

Lahko nam je razvideti, zakaj „Slovenec“ tako z namenom laže, obrekuje in opravlja. Učitelji nismo varni pred njim, ker ne trobimo z njim v eden in isti rog, zato nas bije, ponižuje in zasramuje, kadar in kjer more. Radi častikraje so bili njegovi uredniki že večkrat sodno preganjani in kaznovani, a vse to smatra klerikalizem kot preganjanje cerkve, in kaznovane stranke si štejejo še v čast, da smejo toliko trpeti za vero. Krivoprisežniki se smatrajo za mučenike cerkve, zato vidimo vlagati proteste svojega vladike pri višji sodnji ali ga vidimo celo molodovati na najvišjem mestu za pomilostenje takih ljudi. Za skrajno nemoralno življenje duhovnikov ima on popolnoma gluha ušesa, vse jim odpušči in pregleda, samo da so neustrašljivi in pogumni bojovníki za klerikalni ideal. Ne samo to, da niso taki javni pohujšljivci nič kaznovani, ampak za svoje zasluge dobe še dobre fare, med tem ko mirni in treznoživeči zamen prosijo zanje.

Povedali smo že, da je general te moralno propadajoče stranke dr. Šusteršič. Pri njem je narodnost deveta briga. On gleda le na to, kako bi izvojeval zmago za svoj ideal. Da bi lažje uničil steber napredne stranke, naše trgovstvo, je napovedal temu vojsko. Napravil je svojo klerikalno gospodarsko organizacijo, razne poso-

jilnice, mlekarne, kmetijske zadruge in konsumna društva. Znano je kot beli dan, da klerikalci niso bili in ne bodo nikoli dobri gospodarji in voditelji narodov. Pri njih je narodnost paganstvo, zato nimajo srca in pravega čuta za narod. Znaajo na lahek način živeti, a za vztrajno delo, trpljenje in požrtovalnost za narodno blaginjo jim je malo ali nič mar. Zato vidimo, kako zlobnajo na prav lahkomisljen način razna društva z raznimi slepili in lažmi, da spravijo lažje naroden denar v svoje kremplje, potem delujejo nekaj časa prav lahkomisljeno, a kadar zabredejo v dolgove, si umijejo roke, narod mora pa plačevati. Razna društva hirajo in propadajo, narod ima pri njih zaupanega mnogo milijonov denarja, dolgovi radi lahkomisljenega gospodarstva rastejo dan na dan, škof sam je zadolžen do ušes, katastrofa se bliža, denarne podpore ni od nikjer. Ako ne dobe klerikalci prav kmalu pomoči, nastane polom, da ga bo slišati daleč po svetu.

Sedaj lahko razumemo, zakaj je dal general dr. Šusteršič tako izjavo učiteljstvu. Pravi, naj ne delajo in rujejo učitelji zoper duhovne in cerkev. Lepa je ta! Vabili so nas k sebi klerikalci na razne načine, ko so nam dajali poprej po svojih glasilih zausnice dan na dan. To se pravi: Tukaj ti dam zausnico, pa bodiva prijatelja, saj veš, da te potrebujemo za svoje namene; kadar te ne bom več potreboval, ti bom dal kakor Lueger na Dunaju še nekaj zausnic, potem lahko greš, kamor hočeš! Tista duhovščina, ki pravi, da je naša šola brezverska, da je učiteljstvo brezversko, duhovščina, ki nas obrekuje, ponižuje, preganja, prezira in nam čast jemlje, kjer le more, tista duhovščina si upa še trditi, da smo ji nasprotni. Stisni psa za rep, pa kmalu vidiš, kaj napravi! Neumno bi bilo od nas, da bi bili klerikalizmu za vse prestano poniževanje in trpljenje še za štafažo!

vanje in trpljenje še za štafažo!

Klerikalizem je bil in ostane narodni izobrazbi nasproten, torej je in bo nasproten tudi učiteljstvu. Ne čudimo se, če slišimo, da hočejo rajši razbiti deželni zbor, nego bi nam privolili izboljšanje plač. Ako bi deželni zbor glasoval za stalno podporo 1 milijona K za saniranje klerikalnih gospodarskih podjetij, takrat bi gotovo ne razbili deželnega zbora, takrat bi ne vpili, da mora priti naša dežela na kant. Seveda je drugače takrat, ko gre za krvavo zaslužen denar učiteljev. Zanje ni denarja, ker so klerikalci šoli, učiteljem in narodni prosveti nasprotni že iz principa. Tudi se ne čudimo, da se je klerikalni general delal norca iz učiteljev, trdeč, da morajo prostovoljno prispevati višji uradniki za izboljšanje naših plač, ker imajo ti največ dobička od šole. Ta izrek je tako neumen, da se mu morajo smejati koze na paši. Radi bi vedeli, koliko je pri volji dati v ta namen dr. Šusteršič, škof in bogati župniki.

Ker služimo narodu, zanj trpimo in žrtvujemo vse svoje moči, zahtevamo tudi od naroda pošteno plačilo. Naj klerikalci groze kolikor hočejo, delavci za narodno prosveto moramo biti plačani tako, da ne bomo umirali za lakoto.

Tu imate, Slomškari! Vaš pokrovitelj in zaščitnik vam je zabrusil v obraz, da noče na nikak način tudi vam izboljšati plač. Mislili ste, kakor mnogo dunajskih učiteljev, da boste srečni pod klerikalno zastavo. Zmotili ste se!

A mi se ne motimo: Dokler vlada ljubljansko škofijo brezprimerna, uprav fantalska predrznost in oholost Šusteršičeva, toliko časa ne bo mogoče, da bi se napredno učiteljstvo še kdaj družilo z ljudmi, ki poljubljajo umazane roke!

Individiju pa, ki je glumačil in hotel dne 19. pret. m. v „Katoliškem domu“ v Ljubljani imeti za osle (kdor

drugim jamo koplje, pade sam vanjo) naše učiteljstvo, bodi poslan v primerenem spoštovanju odkritosrčni — fej!

„Učit. Tov.“

Klerikalno zadružništvo na Kranjskem.

Interpelacija dr. Tavčarja in tovarišev na ministrskega predsednika kot voditelja ministerstva notranjih del in pravosodja ter na poljedelskega ministra v seji poslanske zbornice dne 28. aprila se glasi:

III.

Po nedvoumni določbah zakona mora torej vsaka zadruga dati čisti dobiček svojim članom.

Če neče čistega dobička direktno med zadružniké razdeliti, mora istega plodonosno razdeliti. Zadružnikom bi bilo najbolje ustrezno, če bi zadruga po nalcitvi primerne rezervnega zaklada znižale obrestno mero za dovoljena posojila. Tako ravnanje bi bilo res zaslužno in primerno namenu zadruge.

Pravila „Ljudske posojilnice“ so torej v direktnem nasprotju z imenovanimi določbami. Največji del članov ima samo opravilne deleže. Ti člani sploh ne dobe ničesar od dobička. Deleži se obrestujejo samo kapitalistom, samo imeteljem glavnih deležev, velika večina članov se izkorišča v prid imeteljem tah glavnih deležev.

Določba zadružnih pravil o razpoloženem zakladu je očiten škandal. S to določbo se da polovica po odbitju dividende in prispevka rezervnemu zakladu ostalega dobička na poljubno razpolago načelstvu; zadružniki pa nimajo nikakega vpliva nanj in niti pravice nimajo, zahtevati računa o porabi tega razpoložnega zaklada. Načelstvo porabi lahko ta zaklad tudi za politične namene, za volilno agitacijo ali ga pa lahko kar v svoj žep spravi, ne da bi mogel kdo ugovarjati. To je očitno varanje zadružnikov. Ta razpoložni za-

LISTEK.

Praška pisma.

Gostovanje Vele Nigrinove v „Narodnem divadlu“.)

V resnici, malo težko je Slovincu, kadar pomisli, koliko talentov nam gre leto na leto iz dežele. In najboljše so, ki odhajajo. Odrade se nam in odtujijo po duhu in mnogokrat tudi po jeziku. Mi se jih radi spominjamo, radi se hvalimo z njimi, ali niso več naši, izgubljeni so nam samo ime nam ostane v registru. Saj smo imeli že mnogo slikarjev, kiparjev, slavnihih učenih mož; ali kdo je, da so bili naši, kaj imamo od njih? Delali so za druge ljudi, pisali so v tujem jeziku in mi nimamo ničesar pokazati svetu — to nam je žal od njih v trajno korist. Koliko denorjev smo poslali v svet, ali naš niti eden! In naša dramatična umetnost? V Pragi, v „Narodnem divadlu“ slišali so se že vsi slovenski jeziki raz odra, samo mi Slovenci nismo pokazali bratom, ki bi nas bili sprejeli z ljubeznijo, ki bi z veseljem priznali naše vrline. Ali skoro nimamo priti s čim. Morali bi pokazati nekaj bogatega, globokega in

umetniškega, da bi vspelo na odr, kjer so gostovali že prvi svetovni umetniki, pred publiko, ki s kritičnim očesom promatra vse, pa naj bi prišlo tudi v imenu bratstva in slovanstva. In lahko bi, ali to je naša tragika, tragika malega in revnega naroda, da nimamo sredstev, da bi si ohranili najboljše, kar je bilo nekdanje naše in kar bi bilo še danes, da smo večji in bogatejši.

Take melanholične misli so me obhajale v pričo triumfov velike dramatične umetnice, Vele Nigrinove, ki je prišla iz Beligrada v zlato stoletno Prago, kakor interpretka srbske dramatične umetnosti. Srbija jo je odgojila do te veličine, kjer stoji danes, iz srbskega naroda je črpala duh in kri svoje umetnosti. A bila je nekdanja naša. Pri nas v Ljubljani je nastopila svojo pot k današnji višini. In da nismo tako mali, da nam ni umetnost še vedno luksuz, za katero nimamo denarja, ker nam kruha nedostaja, — bila bi še danes naša. Gospa Borštnikova bila bi naša, ki tudi misli v Pragi gostovati, razume se s polnim pravom, pod zastavo hrvatske umetnosti. In še mnogo drugih slavnihih imen mi je prišlo na misel, ki so bila nekdanja naša, a danes niso več. Ni to morda nelepa

zavist do naših bratov Srbov, ki mi je budila ta čustva v srcu ali človek je vendar sam sebi najbližji, se trdi po vsi pravici.

Vela Nigrinova je velika umetnica. Prekosila je ono, kar se je od nje pričakovalo. Kdor ve, kako Čehi ljubijo svojo Hano Kvapilovo — ta čisti tip prave umetnice, katera se ogiblje vedoma vseh efektov šablonske gledališčne tehnike in deluje z vso priprostostjo globokega, resničnega čustvovanja in velike, redke inteligence, — ta bo vedel oceniti pripoznanje češke kritike, ki stavlja v nekaterih scenah Vele Nigrinovo nad interpretacije Hane Kvapilove. V celoti gđ. Nigrinova pač ni tako zaokrožena in do vseh detajlov dovršena osebnost, kakor je Hana Kvapilova, njeni umetniški karakterji niso tako skladni in premišljeni, kakor od njene češke kolegije ali zato so mnogokrat neposrednejši in toplejši. Vela Nigrinova nima onega obsežnega in presenečujočega intelektualnega predstaviteljstva moderne, češke dramatične umetnosti, ali zato ima več temperamenta. In temperament je ono, čegar Čehi nimajo preveč in čegar tudi njihova velika inteligenca vselej in povsod nadomestiti ne more. A potem, če se po-

misli: Belgrad in Praga! Dvomim, da so v Belgradu gledališčne razmere popolnemu in svobodnemu razvitku dramatične umetnosti osobito ugodne, dvomim, da more gđ. Nigrinova igrati le one vloge, ki odgovarjajo njeni umetniški individualiteti in potem v Belgradu tudi ni onega modernega duha povsod, v literaturi in v društvu, ki vlada v Pragi, in iz katerega bi mogel dramatični umetnik črpati vedno nove intencije. Ne vem, če je še kateri slovanski narod, ki bi tako cenil svoje umetnike, kakor je češki in ne vem, če je naša Vela Nigrinova onogo od merodajnih faktorjev in ono razumevanje svojega umetniškega stremljenja od občinstva v Belgradu, katero vživa Hana Kvapilova v Pragi. Praga je središče kulturnega gibanja, takorekoč vsega avstrijskega slovanstva, mesto, preko katerega morajo iti vsa nova gibanja iz zahoda in severa na vzhod in jug in obratno. Velike francoske, nemške, italijanske in ruske operne in dramatične družbe, vse veličine dneva se zaustavijo tudi v Pragi. Belgrad pa leži na periferiji srednjeevropske kulture in naravno je, da vse moderne vrtenje ne seza do tja ali pa ne v taki neposrednosti in sili.

Zato je veliki talent Vele Nigrinove, ki je ravno v modernih ulogah žela največje uspehe, občudovati tembolj. V »Madame sans gene« je tuintam še spominjala na staro deklamatorsko šolo, v Sudermanovem »Domu« pa je bila sama naravnost. Omenjam, da je tudi v »Madame sans gene« vspela sijajno, — ali to ji je bilo tem lažje, ker češke umetnice nimajo tega, kar se pravi temperament, a temperament je v tej ulogi glavna stvar. Zato mislim tudi, da je bil njen uspeh v Sudermanovi drami globji in istinitejši, osobito ker so Čehi videli ravno v tej ulogi dovršene kreacije svojih domačih umetnic in je bilo težko podati tu nekaj novega in tako skladnega, kakor je dala Vela Nigrinova. Kritika jo je vsa navdušeno hvalila, nekaterim je bila pač pri nastopu premalo »grand dama« ali to je bilo le zato, ker so bile menda njene toalete — premalo pariške. Francozki vpliv!

Čudovito je, kako zna umetnica celo svoje bitje, dušo in telo, prilagoditi svoji ulogi. Druga je bila v »Dami s kamelijami«, druga v »Monni Vanni«, druga v »Madame sans gene« in druga v Sudermanovem »Domu«. Njeno masko v »Dami s kamelijami« je občudovalo vse, in človek ni verjel

klad znaša že kakih 30.000 K; za družniki so torej že za 30.000 K opeharjeni. V pravih liberalnih posojilnicah ni najti tacihi določb.

Vzlic mnogoštevilnim in težkim obtožbam proti »Gospodarski zvezi« je c. kr. poljedelsko ministrstvo tej zadrugi za zadnja tri leta dalo 15.000 K subvencije, za letos pa ji obljubilo subvencije 5000 K. Lahko je umeti, da je to subvencioniranje po vsem Kranjskem provzročilo največje ogorčenje, saj stoji ta zadruga na čelu vseh konsumov in se bavi z dvomljivimi kupčijami, celo z umazanimi kupčijami, kakor jih navadno delajo samo takozvani »Sanierungsjuden«.

Omenjena subvencija se je dovolila »Gospodarski zvezi« za revizijo njenih zadrug in za pospeševanje zadrugištva. Na kak način pospešuje zadrugištvo in kako izvršuje revizije, to kažejo kazenski akti pri c. kr. okrožnih sodiščih v Mariboru, v Celju in v Novem mestu. Pri teh sodiščih tečejo namreč kazenske preiskave proti revizorjem »Gospodarske zveze«, Pelcu in Seliškarju. Kakšni kapaciteti sta ta dva, se razvidi iz tega, da je eden po svojem poklicu mesarski pomočnik, drugi eksekutor.

Kar sta ta dva revizorja že storila na polju falsificiranja bilanc in drugih dokumentov, je kar velikanško. Falsificirajo se knjige, računski zaključki, bilance — vse se falsificira in c. kr. poljedelsko ministrstvo pospešuje to očitno goljufijo iz državnih sredstev.

Z ozirom na predstoječa, kar možno kratka izvajanja si dovoljujejo podpisani vprašati:

1. Hoče-li gospod ministrski predsednik kot vodja ministrstva notranjih del naročiti političnim oblastvom, da strogo nadzorujejo vse zadruge in natančno pregledajo vse predložene bilance?

2. Hoče-li gospod ministrski predsednik kot vodja justičnega ministrstva:

a) naročiti sodnim oblastvom, da natančno pregledajo v svrhu registriranja zadrug predložena pravila:

b) naročiti c. kr. deželniemu sodišču v Ljubljani, da »Gospodarsko zvezo« in »Ljudsko posojilnico« zaradi njiju zakonu z dne 9. aprila 1873, drž. zak. št. 70, nasprotujočih pravil uradoma črta iz zadrugnega registra, oziroma, da ukrene kar treba, da se pravila teh dveh za drug spravo v soglasje s citiranim zakonom?

3. Kako mora gospod poljedelski minister »Gospodarski zvezi« dovoljeno subvencijo opravičiti in jeli

svojim lastnim očem, da je ta zlomljena postava, bujna in kipeča postava Vele Nigrinove. Zdjaj se je videla večja, zdaj manjša, kakor da premeni za vsako ulogo vso sebe, svojo čud in lice in postavu. Njeno fino, nervozno lice izraža, kakor zrca vsa njena čustva a osobito iz razovite so njene velike, temne in globoke oči. Prekrasne so te oči, polne duše.

Čehi so vzprejeli umetnico z vso svojo ljubeznjivostjo. Niso navajeni prirejati burnih ovacij, naš južni način oduševljenja jim je dokaj tuj ali to pot so tudi oni stopili iz svoje navadne rezerve in pohvala je bila glasnejša in živahnjša, kakor inače v njihovi zlati hiši nad Vltavo. Obilo vencev, cvetic in drugih darov, častnega slavlja in banketov je pričalo, kako mila in draga jim je bila, ne le kakor gost iz slovanskega juga, in ne le kakor predstaviteljica arabske dramatične umetnosti, ampak tudi kakor prava, velika umetnica.

Srbi v Pragi so ji priredili s slovanskim klubom in društvom čeških žen slavnostni koncert, po katerem so jo pozdravili tudi praški Hrvatje, naši slovenski visokošolci v Pragi pa so ji zapeli nekaj naših lepih domačih pesmij.

Srbi se lahko ponosijo ž njo pred svetom, nam pa naj bode žal, da ni več naša! X.

voljan, ustaviti vsako nadaljnje subvencioniranje te zadruge?

Na Dunaju, 28. aprila 1903.

Zakaj tako?

Z Dolenjskega, 1. maja.

III.

Pri prehodu v novo gospodarstvo morajo največ tlake puščati kat. duhovniki in drugi fevdalci. Premoženja teh, nastala iz dela tlakarjev ter ubožnejših meščanov, prihajajo v roke ljudi in mase, ki začenjajo tretjo dobo gospodarskega razvoja, kapitalistično gospodarstvo. Eksploatacija ekspropriatorjev. Zanimivo je Sombertu slediti, kako razvija v posameznih panogah srednjeveške družbe prevrat gospodarstva, kako predrugači ta prevrat v počasnem delu vse naziranje ljudi proti koncu srednjega veka in že prej v 12—13 stoletju in spravlja starejše naziranje v stran. Sombert pravi, da glavni vzrok revolucije je to, da se je obudil v ljudeh pridobitni nagon. Prej je bilo prvo, pridobiti živež. V vsem srednjem veku je bilo mnenje, da je denar zato na svetu, da se ga potrosi na konsum. Zaradi tega je bilo prepovedano jemati obresti od posojil. Tu nastane na koncu srednjega veka poželjivost po zlatu. Vsak samostan je imel peč, v kateri je kak Alhimist skušal zlato delati. »Nach Golde drängt, am Golde hängt doch alles.« Želja, bogat postati, auri sacra fames je v prsih vseh, ali kakor Simmel pravi: »Die Erhebung des absoluten Mittels, — des Geldes — zum höchsten Zweck.« Zdjaj je nastalo vodilo: po gospodarjenju zaslužiti denar. Kar je prej služilo za pridobitev živeža ima zdaj služiti v kovanje, pridobivanje denarja. Staremu bogatašu Jakobu Fuggerju je pisal nek drugi bogataš, naj se poda v mir, saj že ima dosti. Ta mu je odgovoril, da ima vse drugo mišljenje; on hoče profitirati, dokler more.

Cerkev je hotela vse ljudi za nebesa pripraviti, gonila jih je v križarske in druge vojne ali provzročila je ravno nasprotno, kar je hotela. Duh otrok tega sveta je oživel. Nastal je posvetni duh, posvetno naziranje življenja. Evropejci so videli v križarskih vojskah bogate lepe kulture Bizantinev, Arabcev in ta pogled jim je zbudil pojmovanje in hrepenenje po lepšem življenju tu na zemlji. Mesta so dobila važnost in prevago, v mestih je promet le z denarjem mogoč. In tu so se našli ljudje, ki so imeli dosti denarja, akumuliranega premoženja in fužinarstvo je spravljalo vedno več zlatnine in srebrnine v svet. Fužin so se pa držali radi meščani!

»Kje in kdaj je nastala ta nova doba v razvoju gospodarstva, se ne ve, pač pa so jo započeli ljudje, ki niso imeli tedaj običajnih sredstev bogatije v zemljiščih ali drugih dohodkih, ljudje nižjih slojev. In trezne, energične narave so to morale biti in ljudje s večjimi duševnimi darovi, ki so pa bili dobro orijentirani v navadnem gospodarjenju. Kapitalistični duh je nastal v boljših kramarjih, in pri zakonitih odelih. Nagon pridobitve v navedenem smislu je specifično plebejično duševno razpoloženje. Ali gonilna moč je, s kojo razbijajo mase ljudstev sestavo starega aristokratskega sveta. Parveni je ta človek. On demokratizira in postaja temelj narodne družbe. S tem podira stare naredbe. Madež nelepega v iskanju večjih profitov, v zaslužkih z denarjem se zgubi na njem. Sombert mora priznati da je meščanstvo oni činitelj, ki je vse to provzročil. Meščanstvo je odvzelo fevdalni gospodi in cerkvi po njih nabrana bogastva, da je lahko plačalo vojake ter puške, ter ž njimi razdiralo gradove teh gospodov kmetijskega gospodarstva. Na mesto veljave po zemljiščnem bogastvu, stopila je veljava lastništva denarja. Denar je dajal politično veljavo.

In to meščanstvo je imelo nabrana bogastva fevdalne gospode, lahko je uvedlo drugo gospodarstvo, gospodarstvo mašine. Obrt je morala postati delo trgovca in trgovec celo drugačen. Moral je nastati ekonomični nacionalizem, to je princip, vodilo gospodarljivosti (Wirtschaftlichkeit), vodilo, z mogoče majhnimi sredstvi učiniti mogoče velik efekt.

Gospodarjenje je postalo stvar računjenja. Tega prejšnji svet ni poznal. To, kar se pravi podvzetje, je novo. Računsko se mora dati podjetje v celoti po njegovi vrednosti pojmiti in razložiti. Do 13 stoletja še niso poznali arabskih števil. Računali so po prstih, zapisovali rimske številke. Leonardo Pisomo je uvedel leta 1202 arabske številke in zdajšnje računanje in 1494 je izdal Luka Paciolo knjigo v dvojnem knjigovodstvu. Prve ure pridejo v tem času na dan. »Time is money«, čas je denar, dobi svojo veljavo. V dvojnem knjigovodstvu postane kako podjetje v računu jasno in nekaj neosebnega, pregledno, ako je zdravo, dobro začeto in izpeljano. »Dvojno knjigovodstvo je personifikacija kapitala. Kapital stopi nasproti podvzetniku samostojen. Lovro Stein, bivši profesor na Dunaju razvil je ta pojem do te konsekvence, da je vzlet kot mogoče, da se zamore kako podjetje goljufati po lastnem gospodarju — podvzetniku.« Soll und Haben stoji kot diviza nad vsem zdajšnjim gospodarstvom.

Velika revolucija luteranizma ima v tem razvoju gospodarstva svoje korenine. Katoliški prazniki so zdaj bili potrata časa. Preveč jih je bilo. Cerkevne svečanosti ravno tako. Potrata delavskih moči in časa. Življenje v samostanih je bilo negospodarsko in zaradi tega nemoralno, zdaj v nasprotju z eksistenčnimi pogoji razvoja gospodarstva. Reformacija je hotela človeško naravo oprostiti, napraviti individualizmu prosto pot. »Duh individualizma je duh kapitalističnega konkurenčnega gospodarstva. Ne to, kar je ljudem skupno, to, kar jih loči, je vrednejše v življenju, pravi to novejšo naziranje. Ta individualizem je ustvaril potrebo po slobodi osebe, potrebo prostosti od vseh vezi. To naziranje je postalo ideal mase, gospodujoče naziranje naše družbe. Ta individualizem se kaže po Lutru v verstvu, po Carteziju v filozofiji, po recepciji rimskega prava na pravnem, po umetniški renesanci na umetniškem polju. Die spezifisch moderne Weltanfassung, die auf dem Postulat strieter Kausalität aufgebaut ist, ist aus innerstem kapitalistischen Geiste geboren. Es wird zu zeigen sein, dass die erster, in dem bezeichneten Sinne geborene Geister dies nur waren und sein konnten, weil sie Kaufleute waren. — Die moderne Naturwissenschaft selbst ist aus dem Hauptbuche geboren worden.«

Vsako ljudstvo ni za to ustvarjeno. Grki, Italijani, ki so že prej kakor Nemci začeli kapitalistično gospodarstvo, židje, ki so bili pionirji istega po vsi Evropi, Angleži, ki so ga doma in v Ameriki gojili in izgojili do velicega drevesa, so za to pripravne rase. Mej Slovani so to Čehi. Mej Slovani bili bi to tudi mi Slovenci. V 16 stoletju smo bili luterani. Luteranizem je navajal k samoupravi laikov v cerkveno-premoženskih stvarih, jih učil razumiti tudi s tem v lastnih gospodarstvih, učil jih je samostojnosti in odgovornosti. Luteran se direktno Bogu spoveduje, ne išče posredovalcev med sabo in Bogom. Luteranska prekucija vzela je drugod fevdalcem in zlasti katol. cerkvi dosti premoženja. — Doba luteranizma je bila najsijajnejša vse naše zgodovine. Bogati so bili naši meščani in grajščaki, dobri bojevniki v vseh ozirih. Goljufati pa so se dali, mehke narave so postali po toliko duševnih bojih s Turki. Papeštvo se jim je postavilo na pot, še silno bogato papeštvo je krmilo zatiralce protestantizma na naših tleh in spoditi so se dali naši najboljši ljudje iz rodnih jim dežel, oropalo jih je kat. duhovenstvo in še kdo drugi premoženja. Mesta so zgubila premoženja, grajščaki so plačali kot kazen akumuliran denar in najhujše: vodilni stanovi, najkrepkejši človeški material je šel na tuje, Jezuitje in državni policaji so jih pregnali. Kri, najboljša kri se je s tem narodu puščala. Na mesto teh ljudi je prišel slab katoliški, tuj človeški material, ki je še to skoraj zapravljal, kar je še ostalo po tem ropu bogastva v naši zemlji. Meščanstvo se dolgo ni moglo višje popeti, kmet pa je gineval v tlakarstvu naprej in neveden, nečolan stopil iz njega z malimi kosi poljedelskega sveta in še ti so bili obremenjeni z odveznimskim dolgom.

Lahko je, da je šel iz naše zemlje naš boljši premost po tujcih na tuje in se še vozi. Lahko je, da so zaspale naše fužine, ki so že v 13—14 stoletju bile odprte, v 16 stoletju pa v lepem razvoju. Knapci so bili avand-garda voditeljev luteranizma pri nas. Vse polno spominov je v naših hribih na te čase zgodnjega kapitalističnega gospodarstva pri nas. Utonilo je vse, kar je dalo upati na času primeren razvoj gospodarstva. Kje so kapitaliji, ki so drugod novo gospodarstvo podprli, ga vzdigniti pomagali? V Rimu, na Dunaju so, v Nemčiji so jih pustili deloma »bandažirani« naši luterani! Zdjaj snuj industrijo, zdaj kupuj veleposestva s praznimi rokami!

»Slovenec« norčuj se še dalje iz nas Dolenjcev! Tvoji predhodniki so bili ista vlada, ki je nas uničila. Nimamo železnice, kakor v Erzbergu pri Leobnu, nimamo premoga, da bi bil prvi na svetu, naša Krka tudi nima Niagara-slapov, ali vender krije naše ozemlje dosti bogastva, katero bi kapitalistično gospodarstvo Slovenec v normalnih razmerah bil dvignil in ž njimi na svojem ozemlju ustvaril lepo industrijno gospodarstvo. Zdjaj smo kmetje, ubogi kmetje in naš meščan nima kaj glodati, ker mu kmet ničesar zaslužiti ne da. In »roke« smo. Stejemo le po rokah v Ameriki. Zdjaj smo fabrika za pripravljanje teh rok za Ameriko. Industrija uničuje obrti. Tuja industrija, naše obrti. Na njih mesto ne prihajajo moderne obrti. Naše trgovstvo je po večjem služabnik večjih v tujini, ali par večjih v Ljubljani. Malo jim dajo življenja.

Uredniki »Slovenca« so dobro uganili, da so ponatisnili omenjeni spis, dali so nam priložnost, da jim pokažemo: zakaj je taka reva na Dolenjskem, na Slovenskem sploh. — In vsi znamenitejši ekonomični pisatelji izvajajo iz tega velikanskega kapitalističnega gospodarstva socialistično, zadrugno. Tudi Werner Sombart pravi, da še nismo pri koncu razvojev. Kap. gospodarstvo napotuje zadrugno, vežba individualizem v socialno mišljenje in delo. Skozi to dobo in njegovo delo mora narod, ako hoče deležen biti gospodarstva zadrug. Ta kap. doba uvežba v industrijelnem delu, ta uvežba v intenzivnem poljedelstvu, ta pripravlja tudi zadrugarje na kmetiji. Dobro kapitalistično izgojen narod lahko reče: »imamo novo gospodarsko obliko pred sabo, katero kratko s tem določimo: produkcija mas narodov za mase s kapitalom mas«. Mi Slovenci! — Mi smo še pod vladno skrivljenke, ki nas je uničevala in nas uničuje.

Italija in Avstrija.

Odkar so se zamotale razmere na Balkanu, piha v italijanskih političnih krogih, in to tudi v oficialnih, čimdalje ostrejša sapa proti Avstriji. Dolži se tudi črnogorskega kneza, tasta italijanskega kralja, da neti protiaustrijsko mnenje, ker mu je Avstrija zoperna. V istini pa so temu vzrok italijanske aspiracije na albansko primorje. Italija namreč računa, ako ji izpodleti v Albaniji, zahtevala bo od Avstrije za odškodnino južno Tirolsko, takozvani Trentin. Morskega nabrežja v Albaniji namreč ne sme Avstrija niti za pé prepustiti, ker bi bila sicer od morja ločena in s tem tudi izključena iz gospodarskega svetovnega prometa. To ve seveda prav dobro tudi Italija in ravno zato se na vse načine trudi, da si izposluje od odločujočih velesil nekako zgodovinsko pravico do albanskih morskih bregov. Sicer bi ta svet ne imel za Italijo tolike važnosti, dokler nima sveta na Balkanu sploh. Toda za samo nabrežje ji tudi ni toliko, temuč potrebuje le ta svet, oziroma potrjeno pravico do njega za zame njavo napram Avstriji. Značilno je, da italijanska iredenta posega vedno le po Avstriji. Saj so kraji kakor francoska Nizza in Korsika, angleška Malta, švicarski Veltlin itd., kraji, do katerih bi imela Italija, ako se že sklicuje na zgodovino, mnogo več prava, kakor na tirolski Trentin in naše Primorje. Zakaj pa tam ne povdarja Italija svojih pravic? Ker je bila Avstrija tista država, ki je Itali-

janom še vedno odnehala, jim popuščala kos za kosom svojega ozemlja, ako se je le vztrajno zahtevalo. A zahtevati s tako prepričevalno pravico pa zna malokdo tako kakor Italijani.

Balkan.

Dinamitni atentati v Solunu so pokazali, da je položaj na Balkanu postal velerešen. Vsled teh atentatov so Turki provzročili grozno klanje med solunskimi Bolgari. Albanci pa se kličejo, naj se zbero pod svojimi zastavami za boj proti kristijanom in proti inozemskim državam, ki bi hotele na Balkanu intervenirati.

Dobri prijatelji Turkov, to so Nemci, dolže Bolgarsko, da pospešuje in vodi ustajo Bolgarov v Macedoniji ter daje ustašem dinamit, orožja in oficirjev. Vsled tega je posodbi nemških listov nemogoče preprečiti dovažanje orožja in dinamita v Macedonijo, dokler se Bolgarska ne kaznuje. Turčija naj začne vojno proti Bolgarski — to je vodilna misel nemških listov. Najnovejša vesti z Balkana poročajo, da se je v Solunu zgodil nov atentat na neko turško stražo. Napadalec je bil ubit. Turški poslanik na Dunaju je bil pri grofu Goluchowskem in je prosil, naj Avstrija resno in zadnjikrat posvari Bolgarsko zaradi podpiranja macedonskih ustašev. Neki bolgarski državnik pa je povedal uredniku »Wt. Allgemeine Zeitung«, da bolgarska vlada ni niti v najmanjši zvezi z macedonskimi ustaši. Ustaši hočejo na vsak način doseči intervencijo. Ustaši hočejo prebivalstvo Bolgarske razburiti ali vzlic temu ne sme upati na podporo od te strani. Vojne ladje pred Solunom tudi ne bodo imele moralnega vpliva in zato ne prestane družega, kakor da zasede vojašvo velesil Solun. — Dunajski »Fremdenblatt« naznanja, da se pomnoži pred Solunom ležeča avstrijska eskadra.

Politične vesti.

— Kvotna deputacija hoče poslanca barona Schwegla izvoliti poročevalcem.

— Ex-lex na Ogrskem, katero stanje vlada od 1. maja, je za sedaj rodilo to posledico, da sta dva poslanca izstopila iz vladne stranke. Najbrž jima sledi še več drugih.

— Bolgarsko sobranje. Pri dopolnilnih volitvah v sobranje je bilo izvoljenih 11 vladnih pristašev in 3 opozicionalci.

— Nemški cesar v Rimu. Obisk nemškega cesarja v Rimu obuja veliko pozornost. Sprejem je bil jako sijajen, toliko bolj, ker je cesar Viljem pri Italijanih zelo priljubljen. Tudi papežu je nemški cesar napravil vizito. Najbolj se opazja, da sta nemški cesar in italijanski kralj pri napitnicah pri slavnostnem dinéju trozvezo popolnoma ignorirala in govorila le o tesnem prijateljstvu med Nemčijo in Italijo. Z ozirom na počestčenje angleškega kralja in na to ignoriranje trozveze bi začeli na Dunaju pač že lahko premišljati, kaj pomeni ta molčečnost.

— Saksonski kralj Jurij se je vrnil predvčerajšnjim v Draždane in korespondenčni urad poroča z veliko radostjo, da je bil sijajno sprejet in kake ovacije so mu priredile žene in dekleta. Tega pa korespondenčni urad ne pove, da so dobili vsi drž. uradniki strog ukaz, da morajo njih žene in hčere kralja navdušeno sprejeti, med tem ko so neodvisne korporacije, kakor obrtne in trgovske zadruge, sklenile, da se sprejema ne udeležijo; da delavcev ni bilo zraven, se samo po sebi razume.

Vsesokolska slavnost v Ljubljani.

Na poziv k udeležbi vsesokolske slavnosti v Ljubljani ob priliki 40letnice ljubljanskega »Sokola« je nižjeavstrijska (dunajska) sokolska župa odgovorila odboru ljubljanskega »So-

kolac, da zelo obžaluje, da se dunajskim Sokolom ni moč osebnostno udeležiti te pomembne slavnosti. Letošnji izlet v Lvov in v Češke Budějovice, kakor tudi že davno določeni župni izlet v Znojmo in v Moravske Budějovice — vse to na isti dan, na kateri je določena slavnost v Ljubljani — da izžepavajo vsa gmotna in časovna sredstva članstva dunajske župe, vsled česar ji ni mogoče misliti letos na dostojen obisk Kranjske. »Ducela se zavedamo«, piše dalje župno predsedstvo, »velike važnosti sokolske misli za širni jug slovanski in h o-žemo v bodoče večjo pozornost posvetiti vzajemni naši dotiki. V tem smislu se je izrekel tudi zadnji župni občni zbor, ki je na ustmeni poziv prijateljev sklenil leta 1904. prirediti korporativni obisk (hromadnou ná- vštěvu) bele Ljubljane in prepega Krasa. Ne upamo se prositi, da bi svojo slavnost odložili na prihodnje leto, vendar pa upamo, da nam laskavo priskočite s svetom pri prihodnjem našem izletu, ki naj pomore k daljnjemu zblizanju, ki mu velja naš odkritosrčni „Na zdar!“

Tudi nekatera slovenska sokolska društva so izrekla željo, da bi se slavnost preložila na poznejši čas, ker bi se je sicer ne mogla udeležiti tako mnogobrojno, kakor to zahteva važnost vsesokolskega izleta v Ljubljani.

Vsled teh dopisov in iz drugih nižje navedenih razlogov so odseki za vsesokolsko slavnost sklenili v ponedeljek v skupni seji, da je vsesokolsko slavnost preložiti na prihodnje leto, štiridesetletnico ljubljanskega »Sokola« pa praznovati letos na dan ustanovitve ljubljanskega »Sokola« na priprosto način, nekako tako, kakor je lani svojo 40letnico proslavil praški »Sokole«, ki je priredil ob tej priliki javno telovadbo svojih članov in priprosto slovesnost, h kateri so poslala svoje zastopnike razen sokolske zveze sokolska in druga društva večinoma le iz Prage in iz njene okolice.

Vsesokolska slavnost se je predvsem preložila iz ozira na češke brate na Dunaju, katerih sklep, tako mnogobrojno posetiti našo domovino, moramo pozdraviti z odkritosrčnim veseljem. Slavnost prihodnje leto se bo priredila v kar največjem obsegu in na tak način, da bo moči dostojno in za slovensko sokolstvo častno sprejeti dunajske Sokole. Upati pa je, da se dunajskim Sokolom prihodnje leto pridružijo v večjem številu tudi Sokoli z Moravskega in Češkega, ki bi se slavnosti letos težko mogli udeležiti, to pa iz tistih razlogov, kakor dunajski. Ravno tako se je s Hrvat-skega nadejati večjega števila udeležnikov, kakor letos, ker se tudi hrvaški Sokoli udeležijo letošnje slavnosti v Lvovu.

Sporod slavnosti je sklenil pripravljalni odbor razširiti posebno v telovadnem oziru. Odbor upa, da se javne telovadbe, ki bi bila letos omejena skoro samo na slovenske telovadce, drugo leto udeležijo v velikem številu tudi češki Sokoli. Tako bo našim Sokolom prilika, da v Ljubljani vidijo vzorno telovadbo in železno disciplino češkega Sokolstva. Vzglede, ki nam ga dajo Čehi, more postati naravnost odločilnega pomena za razvoj slovenskega Sokolstva. Razen javne telovadbe se priredi tudi velika tekmovalna telovadba, kakor za slovenske Sokole tako tudi za goste. Tudi tekmovalna telovadba je največje vzgojevalne važnosti za slovensko Sokolstvo. Na drugi strani pa dobe vsled preložitve slavnosti slovenska sokolska društva priliko, da se kar najskrbnejše pripravijo na slavnost. Celoletno naporno delo samo je že za slovensko Sokolstvo izredne važnosti. Saj se večinoma po naših sokolskih društvih dela samo mesec ali dva pred javnim nastopom. Tekmovalna telovadba pa bo brez dvoma provzročila celoletno intenzivno delo, živahno gibanje v naših sokolskih društvi, ki izvestno ne bo brez trajnega vsepa za slovensko Sokolstvo, ki se tako privadi nepretrganega dela, ki edino more ro-

čiti tiste sadove, ki jih mora Sokolstvo dati narodu.

Poziv!

Glasom sklepa upravnega odbora se vrši letošnja glavna skupščina »Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev« dne 30. in 31. maja v Brežicah.

Brežiška posojilnica nam je drage volje prepustila »Narodni dom« za zborovanje, koncert, banket itd. Čitalnica pa priredi povodom skupščine na binkoštno soboto in nedeljo koncert z vojaško godbo. Vse potrebne predpriprave vodi čitalnični odbor, pomnožen z odborniki učiteljskega društva.

Častite tovarišice in cenjeni tovariši, ki se bodo glavne skupščine v Brežicah udeležili in žele prenočišča, se tem potom uljudno in nujno prosijo, da to najdalje do 20. t. m. javijo po dopisnici gosp. učitelju Mart. Vodeniku v Brežicah. Vaak naj tudi pove svoje želje glede prenočišča, ali želi isto v gostilni ali pri zasebnikih, ali pri tovariših sosednih šol. Na te želje se bo de po možnosti oziralo.

Gospodje pevci in gospodične pevke, ki žele pri koncertu sodelovati, se uljudno prosijo, da se nemudoma zglašajo za note pri gospodu Ig. Supanu, učitelju v Brežicah.

Cenjena bratska društva naj agitujejo, da bodo udeležba čim mnogobrojnejša in častnejša za nas.

Odbor sevniško-brežiškega učiteljskega društva.

J. Knapič,
predsednik.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 5. maja.

— **Osebnosti.** Stavbni pristav pri železniškem stavbnem vodstvu na Jesenicah g. Hubert Borowiczka je premeščen v Splet; njegovo mesto pride g. G. Köthe iz Gorice. — Gozdni oskrbnik v Gmundenu g. Etbin Schollmayer je poklican na službovanje v poljedelsko ministrstvo.

— **Simon Rutar** †. Pogreb ponesrečenega prof. Rutarja je bil danes popoldne ob 5. uri. Pokojnik je pokopan v rakvi slov. pisateljskega podpornega društva.

— **Odvetnik dr. Brejc** se preseli — kakor je razvidno iz uradnega razglasa odvetniške zbornice — v Celovec. S tem je končan tih, a zato vendar hudi boj, ki se je že dolgo časa vršil v klerikalni stranki. Brejc je visoko letal, ali dasi je imel v klerikalni stranki zvestih prijateljev, le ni mogel doseči svojega cilja. Brejcu je bil na potu Šusteršič — Šusteršiču pa Brejc, drag drugzega nista nikdar marala, četudi nista tega svetu kazala. Šusteršič ni Brejca nikdar pustil do korita, nego povsod protežiral Schweitzerja, ki hodi za njim brez pogoja, čez drn in strn. Tako je bil Brejc navezan na klijentelo, ki si je je sam pridobil in klerikalna klijentela ni dosti prida. Šusteršičeva frakcija bi se bila Brejca že davno rada odkrižala in ga je nagovarjala, naj se preseli v Radovljico ali v Celovec. Brejc se dolgo ni mogel odločiti. Slovenec je pač vsak najraje v Ljubljani, tudi klerikalni Slovenec, čeprav ta v socialnem oziru nima v Ljubljani nič prijetnega, ker v narodno-napredno družbo ne more, primerne klerikalne družbe pa nima. Končno se je Brejc vendar odločil in prepusti bojišče Šusteršiču in Schweitzerju, sam pa pojde sreče iskat v Celovec. Da bo v Celovcu v političnem oziru delal zdržbe, to je ob sebi razumljivo in se kmalu pokaže.

— **Kaj si vse upajo kaplani proti učiteljstvu.** Pred nedavnim časom smo pisali o nekem kaplanu, kateri je pri seji kraj. šol. sveta izustil besede, da ne smejo brati učitelji »Učiteljskega Tovariša«. Ta kaplan je bil Petrič v Škofji Loki. Komaj se je beseda vletela, že zopet je storil dejanski prestopke zoper vmešavanje v šolske stvari. Po nekaterih krajih je navada, da šolski otroci strežejo pri raznih cerkvenih obredih. To naj bi že bilo, ako s tem otroci ne zamujajo pouka in učnih ur. Toda marsikdaj zamude zato po eno ali pol-drugo uro pouka. V Škofji Loki je tudi

ta razvada. Cerkovnik v slučaju velikega ali malega pogreba nalovi nekaj učencev, katerih eden nosi križ, eden kadilnico, eden škropilnico itd. Seveda se zaračuni vse to za »veliki« pogreb, mej tem ko se plača takim dečkom par krajcarjev, ali pa sploh ničesar. Dne 21. aprila je bil tudi neki pogreb. Dva dečka iz 5. razreda sta bila pri tem pogrebu kot strežnika in sta vsled tega zamudila pouk. Razredni učitelj gospod Šeme ju je zato pridržal po šoli, (ko je imel tudi posebno uro) da sta naredila zamujeno nalogo. V tem pa pridrvi domišljavi kaplan Petrič v razred in vpraša po učencih. Ko mu učitelj pove vzrok pridržanja po šoli, začne kaplan vpričo učencev vpit: Vi radi tega nimate pravice nobenega zapreti, le pojdi domov! Ta impertinenca tega kaplana! Ker je učitelj primoran v obrambo svojemu ogledu naznaniti stvar pristojni oblasti, upamo, da bode ta pončila take prepotentne ljudi, da naj se ne vedo v šoli vspricho učencev tako, kakor »kozji pastirji. Svetovali bi tudi gospodu učitelju naj tega »dušnega pastirja in kateheta« naznani sodišču, da mu tudi tam odkažejo plačilo za tako junaštvo. Slovesno in v svo resnobo pa apeliramo na višje šolske oblasti, naj že končno naredo gotov red, da se ne bodo te vrste vsiljivi ljudje venomer vtikali v šolstvo in kratili učiteljstvu že tako pičli ugled. Takih odločeb, ki bodo jasno začrtale, koliko ima duhovščina pri šoli, takih je treba, da ne bodo razni nezreli kaplani uganjali svojih pustolovskih eksperimentov med učiteljstvom. Saj vendar nismo več v dobi učiteljev-mežnarjev! Hierarhija dela in dela! Ni zastoj poslal škof vprašan na svojo podrejeno duhovščino, kako si zopet pridobiti šolo pod svojo suknjo! Ker je v zadnjem času slavni deželni šolski svet že izdal toliko naredeb v zboljšanje šolstva, ne bilo bi napačno, če bi tudi v tem oziru branil šolo pred napadalci. Ti namreč tudi s tem oslabujejo šolstvo. — In da še spregovorimo o tem kaplanu Petriču, je tudi vzrok, da isti zamuja šolo, kar najbolj more. Od prvega četrta v marcu do 16. aprila t. l. je zamudil izmed 12 ur nič manj kakor 8 ur. To je namreč v takozvani hribovski šoli, v kateri je vsak teden po dve uri in v katero hodijo otroci iz hribov oddaljenih več kakor dve uri in pol. Letos 28. januarja bi imel imeti ta kaplan v prvem in petem razredu verouk. Ni ga bilo ter se je opravičil, da gre obhajati v hribe. Ministrant (učenec V. razreda) pa je povedal učitelju na vprašanje, kje je katehet: Šli so v Soro fajmoštra vezovat, ker je jutri njih god. Taka so obhajila v hribihi! S takimi razlogi zamuja ta kaplan učne ure, katerih pa potem ne nadomesti. Vzpričo od začetka povedanega insulsa kaplanovega na učitelja pričakujemo splošnega odobravanja vseh redkosejanih »Slomškarjev« in svetujemo naj letos o Binkoštih na svojem »občnem« zboru imenujejo ravnotege in še druge take prijatelje šole, častnim članom. Digni sunt — vredni so tega!

— **Iz občine Jurjevica pri Ribnici** se nam piše: Iz »poslanega« v »Slovenskem Narodu« št. 94 smo zvedeli, da imamo že zbranega župana gosp. Drobniča. — Gosp. Drobnič je sicer vse časti vreden mož in se nam ne zdi prav nič čudno, da se je naveličal trobiti v Brešarjev rog in bi ga mi čisto radi sprejeli za župana, če bi hotel ter bil naš občan. Povdarjati pa moramo, da imamo tudi pri nas, hvala Bogu še nekaj takih mož, kateri zaslužijo županski stol. Imamo pa, žalibog, tudi take, katerim županske časti toliko pristojajo, kakor Jakliču deželnozbornski mandat. Županovali pa bi ravno ti posebno radi in tudi Brešarju so ti najbolj po volji. Vam, g. Brešar, se najskrbnejše zahvaljujemo za preveliko skrb, katero nam izkazuje, še bolj pa za prijaznost, da ste zapustili Ribnico in šli v Sordražico osrečevati ljudi, da bo vsaj vsa ribniška dolina videla in spoznala, s katero vnuemo skrbite za razdiranje miru v družinah v celi občini. Uverjeni pa bodite, g. Brešar, da Brežanom ravno tako gotovo ne

bo nikdar županoval tisti, katerega boste Vi za to določili, kakor gotovo Vi ne boste nikdar sodraški župnik.

— **Umrl** je 2. t. m. v 61. letu svoje dobe g. August Jak, dolgoletni knjigovodja in potnik v tovarni za milo in voščene sveče g. Pavla Seemanna na Glincah pri Ljubljani. Pogreb vršil se je včeraj ob mnogobrojni udeležbi znancev in prijateljev. Pokojnik — dober narodnjak, eden ustanoviteljev ljubljanskega »Sokola« in drugih narodnih društev, praznoval je minolo leto avgusta meseca svojo šestdesetletnico in so ob tej priliki njegovi prijatelji in znanci konstatirali, da je za ta leta nenavadno čvrst in krepak. Meseca septembra vzel je zopet potni les v roko in si pri tem nakopal hudo bolezen. Prišel je namreč na svojih potovanjih tudi v take kraje, kjer ni dobil drugega nego jajca, slab kruh in — tirolski petijot. Umrl je po dolgem bolehanju. Naj v miru počiva.

— **Nedeljski pešizlet ljubljanskega »Sokola«** se je obnesel prav imenito, vsekakor pa dosegel namen pešizletov. Pod vodstvom podnačelnika br. Drenika je korakalo 22 telovadcev po Dunajski cesti, skozi Ježico, Gameljane v Tacen. Pozdravi jih streljanje, pozdravijo jih raz strehe vihrajoče narodne trobojnice. Pred oddelek tancske požarne bramborje pa stopi nje načelnik g. Malenšek ter v prisrčnih besedah zakliče »Sokolom!«: »Dobro došli!« Odgovarja mu podstarosta br. dr. Ravnihar zahvaljujoč vrle požarne brambovce za nepričakovani, krasni vsprejem. »Sokolie« se v Tacnu niso mudili dolgo časa. Misel, da v Medvodah nastopa kranjski »Sokole«, jim ni dala miru, dokler ni kakor enodušno zaozil klic: hajdmo v Medvode! Požarna bramba jih spremlja do polovice pota, a ob 6. uri je ljubljanski »Sokole« že v Medvodah navdušeno pozdravljen od mnogobrojnega občinstva, s strani kranjskega »Sokola« pa od staroste br. Cirila Pirca. Po kratkem enournem odmoru jim kliče podnačelnikovo povelje: »nastop v red« in navzlic pretečim hudournim oblakom veselo odkorakajo proti Ljubljani. No, kakor običajno tako tudi ob tej priliki »Sokolie« ljubljanskemu dež ne prizanesle. Prisiljeni so v Vižmarjih počakati na vlak. Vsem je čitati z lic zadovoljnost in radost zaradi dobro vsepelega izleta. Prekorakalo se je do 25 km, med korakanjem izvajalo redovne vaje — a na večer bili so vrli »Sokolie« še tako čili in čvrsti, kakor bi najstoprav pričeli korakati na izlet.

— **Ženskega telovadnega društva telovadna skušnja**, ki se je vršila v nedeljo v telovadnici »Narodnega doma«, je dokazala tudi letos, kako resno teži društvo po napredku in vspešni vršitvi svoje važne naloge. Že lani nas je presenetila muogovrstnost vaj in točna njih izvedba, kakor tudi lepo število izvajajočih telovadk. Letos je nastopilo še večje število telovadk. Prostih vaj in vaj s palicami se je udeležilo nad 50 telovadk, vaje na orodju pa sta izvajali letos 2 vrsti po 7 telovadk. Vseskozi točno izveden srednj sestavljen vsprejem je pokazal izdatno izpolnitev društvenega vadbenega sestava, pokazal, da se društvo dobro zaveda svojega namena, podati priliko za kolikor moči vsestransko telesno vadbo, ki je prvi pogoj za prospešen in zdrav razvoj telesa. Proste vaje, izvajane v dveh oddelkih, so podale občinstvu verno sliko sistematične vadbe teh vaj, ki jim je pri ženski telovadbi odmeriti največji mero. V prvem oddelku, — ki sta mu graciozno predtelovadile gospodični Minka Jabačin in Bela Kavčič, — od lahkih začetkov stopnjevano do težjih vaj so dosegle proste vaje vrhunec glede težavnosti in kompliciranosti v drugem oddelku, ki mu je predtelovadila načelnica gospodična Kajzeljeva izredno točno in elegantno. Naravnost vzorna izvedba teh težkih vaj, ki ne stavijo samo telesni okretnosti ampak tudi spominu velikih zahtev, je vzbudila v občinstvu občudovanje in dolgotrajno glasno pohvalo. Tudi vaje s palicami ki sta jih predtelovadili gospodični Jelka Kavčič in Milena Svetek točno in mično, so se izvajale povsem eksaktno. Orodna telovadba je podala vaje na konju na šir in na mizi na šir pod vodstvom gospodične Kajzeljeve in vaje na bradli (na šir, s prožno desko) ter na konju vzdolž ppd vodstvom gospodične Vike Svetkove. Vaje so obsegale vsakovrstne mete: skrne zanožne, prednožne zanožne in odločne.

Deloma jako težke vaje so se izvajale z izredno sigurnostjo in eleganco in donesle vrlim telovadkam obilo pohvale. Vse priznanje zasluži izvrstna asistenta gospodičen voditeljic. Nastop, kakor k prostim vajam in k vajam s palicami tako k orodnim vajam je pokazal precejšnjo izvežbanost v redovnih vajah in v korakanju ter lepo disciplino. Vsa telovadba je pričala o neutrudljivem požrtvovalnem delu načelnice gospodične Josipine Kajzeljeve, ki sta ji v priznanje njene vztrajnosti in neumnosti vročila društvena starostka gospa dr. Tavčarjeva košek s cveticami, podstarosta ljubljanskega »Sokola« dr. Ravnihar pa šopek s trakovi.

— **Ljubljansko učiteljsko društvo** si ogleda v četrtek, 7. t. m. ob 2. uri popoldne korporativno tukajšnjo c. kr. glavno tobačno tovarno. Po ogledu pa priredi majhen popoldanski izlet k Travnu na Glincah. K ogledu in izletu vabi najuljudneje vse častite člane odhod.

— **Glavna redna skupščina društva učiteljev in šolskih prijateljev okraja ljubljanske okolice** se bo vršila dne 4. junija ob 9. uri dopoldne v mali dvorani »Mestnega doma« v Ljubljani.

— **Kipi naših slavnih mož.**

Tukajšnjemu narodnemu trgovcu s papirnatim blagom, gosp. Jerneju Bahovcu se mora priznati hvalevredna podjetnost, da je založil lične kipe slovenskih odličnih pesnikov in pisateljev. Ker so se zdeli prvotni kipi premali, hoče založiti iste znatno povečane. Dosedaj je gotov kip Kersnikov 25 cm visok brez podstavka. Cena 3 K. Prešernov kip pa je celo 40 cm visok ter velja samo 7 K. Kmalu se bodo dobili tudi drugi kipi, kakor Levstik, Jurčič, Vodnik, Slomšek, Cimperman itd. v povečani obliki. S tem bo izpodnešen izgovor ljubiteljev lišnih okraskov, da ni soh domačih odličnjakov. Gosp. založnik pa tudi zasluži, da se ga podpira, ker ima s podjetjem velike stroške.

— **Na naslov južne železnice.** Ljudje, ki so se vozili na večrajšnji semenj iz Notranjske v Ljubljano, so se prišli pritožiti v naše uradništvo, da so bili vozovi od Logateca do Ljubljane tako prenapolnjeni, da je bilo v vozu, kjer je prostora za 48 oseb, 80 odraslih in 4 otroci. Tudi na peronu, kjer je stati prepovedano, se je gnetlo vse polno ljudi, da celo v živinskih vozovih so bili potniki. Južna železnica bi se morala vendar nekoliko ozirati na take dneve nenavadno velikega osebnega prometa.

— **Izpred sodišča.** Gospod Pavel Peterca v Ljubljani ovadil je sebe in nekatere gospode, ker so igrali prepovedano igro. — Ovadeni so bili od c. kr. okraj. sodišča kaznovani z denarno globo, gospod Pavel Peterca — ovaditelj, — pa ker je stvar naznanil, ne bode kaznovan temveč še dobi tretjino vplačanih denarnih glob.

— **Izžrebani porotniki.** Za prihodnje zasedanje porotnega sodišča v Novem mestu so izžrebani kot porotniki: Alojzij Rizzoli in Fran Česarek v Ribnici, Mirko Dragoš v Dolenjih, Fran Zupančič pri Sv. Križu, Ivan Est v Radečah, Ivan Sterle v Krškem, Ivan Seljan v Dobrovi, Anton Okorn v Mostu, Fran Gole v Zagorici, Jos. Oswald v Kočevju, Martin Melnerič v Črnomlju, Anton Dejak v Dolenji vasi, Anton Rudesch v Ribnici, Ivan Švegelj v Rudejih Radencah, Ivan Štajer v Desincu, Ant. Rajmer v Metliki, Ivan Haller v Radečah, Jernej Gnidovec v Zg. Ajdovici, Anton Wetz iz Podkrajja, Jos. Erjavec iz Zagradca, Jos. Klun iz Ribnice, Martin Žnidaršič iz Jezera, Anton Kužnik iz Trebnjega, Mihael Tausers s Hriba, Anton Šuklje iz Gorenje Lokvice, Stefan Pirnat iz Višnjegore, Juvaj Šute iz Brezovice, Anton Bulc iz Mokronoga, Andrej Stritar od Sv. Križa, Jos. Jaklič iz Schalkendorfa, Jos. Gliha iz Velike Loke, Matija Koracin iz Radne, Ivan Majcen iz Dvora, Jos. Ferlih iz St. Ruperta in Jos. Berar iz Kamenj. Nametniki so: Ivan Pintar, Ivan Jakš, Ivan Mirtič, Ivan Recelj, Peter Ebner, Andrej Ape, Ivan Moravec, Jos. Windischer in Ivan Konda, vsi iz Novega mesta, oziroma iz Kandije.

— **„Deseti brat“ v Celju.** Pri tej predstavi v nedeljo je bila dvorana v »Narodnem domu« tako polna, kakor še menda nikoli dosedaj. G. Danilo iz Ljubljane, ki je nastopil v vlogi Dolefa je bil burno pozdravljan ter se mu je izročil lep lavorov venec.

— **Sodnijsko zasledovan župnik.** Okrožna sodnija v Gorici zasleduje katoliškega duhovnika Cesarja Zamitta iz Mortegallina v Italiji zaradi hudodelstva nečistosti zoper naravo in zaradi hudodelstva oskrumbe. Zamitta je nazadnje služboval v Cervignano.

— **Tri nesreče v Trstu.** V nedeljo je pred mestnim pokopališčem v Trstu padel neki delavec v 7½ m globoko jamo in se tako poškodoval, da je umrl. Kriv te nesreče je mestni magistrat, ker je pustil dotično jamo brez ograje. — Finačni stražnik Štefe je bil v noči med soboto in nedeljo dvakrat priča večjih nesreč, dva moška sta padla — ali sama skočila v morje ter utonila. Prvi je bil 52letni delavec Anton Musina iz Kormina, identiteta drugega utopljena pa se še ni mogla dognati.

— **Akademsko društvo „Slovenija“ na Dunaju** priredi svoj I. redni občni zbor dne 8. maja 1903. Lokal: VIII. Budweisser Bierhalle, Alsterstrasse 7.

— **Izpered sodišča.** Kazenske obravnave pri tukajšnjem dež. sodišču. 1.) Jakop Barbič sploh „Maridel“ dninar iz Ilirske Bistrice, je ponoči od 19. na 20. malega travna se splazil v urarsko delavnico Ivana Dekleva v Ilir. Bistrici in tam iz miznice vzel približno 22 K. Ker je obtoženec od istega denarja le 2 K zapil, vse drugo pa lastniku nazaj vrnil, ga je sodišče na 5 tednov težke ječe obsodilo. 2.) Gašpar in Ana Lovko iz Martinaka, sta sedela popoludne dne 22. marca t. l. pred domačo hišo in nista pazila, kedaj se je 3letni sinček Janežek od njih odstranil. Otroku jo je krenil proti vaškemu potoku, kjer se je iz mostička na glavo v vodo prevrnil; ko so ga iz vode potegnili, je še parkrat zdihnil in umrl. Oče in mati sta bila zaradi te malomarnosti obsojena vsaki na teden strogega zapor. 3.) Peter in Jožef Kogovšek ter Jak. Trček, so popoludne 17. januarja t. l. v bližini Petkovec ubili srnjaka in ga potem mejo seboj razdelili, kar obdolženci ne taje. Peter Kogovšek je bil obsojen na 4 tedne težke ječe, Jože Kogovšek in Jakop Trček pa vsaki na 3 tedne ječe. Ženi obtožencev, Marijana Kogovšek in Franciška Trček pa vsaka na 8 dni zapor. 4.) Ant. Peterle, posestnikov sin iz Cikave, Janež Leben in Jakob Jenko iz Zlebov so se hoteli odtegniti vojaški naborni stavi s tem, da so nameravali odpotovati v Ameriko, bili so pa od tukajšnjega redarstva zasačeni in odvdeni v zapor. Obsojeni so bili vsaki na 10 dni strogega zapor in vsaki na 10 K denarne globe.

— **Mednarodna panorama.** Ta teden nas vodi panorama po Kočinskih pokrajinah. Tu vidiš v naravnih oblikah prebivalce teh krajev, vidiš obdelovati zemljo, tam zopet prišedse bojnje ladje, pristanice. 50 slik nam predstavljajo različne kraje in njihove znamenitosti. Kogar zanima tuji svet, ta naj porabi to priliko. Prihodnji teden se popeljemo v največje svetovno mesto London.

— **Berač — tat.** Danes dopoldne je prišel v prodajalnico Marije Mediceve na sv. Petra ceste št. 2 berač brezposelni čevljar Ferdinand Ilincič, 47 let star iz Tolmina in je pri tej priliki vkradel imenovani prodajalki par čevljev, vrednih 8 kron. Policija je Ilinciča aretovala in izrečila sodnjo.

— **Vojak se pogreša.** Častniški sluga Gottfried Pruger, stanujoč na cesti v Mestni log se od 30. t. m. pogreša. Navedenec se bi moral 30. t. m. zvečer odpeljati v Innichen, a do 3. majnika ni prišel tje in se najbrže tudi ni odpeljal, ker je maršruto in vse stvari, ki bi jih bil moral vzeti seboj, pustil v Ljubljani. Domneva se, da je izvršil samomor ali pa je pobegnil v Ameriko.

— **S kladivom po glavi** je udaril v Ivančini gorici kovaški mojster Ivan Rozman kovaškega pomočnika Franceta Lenarčiča in ga težko ranil. Pri pijači žganja sta se sprla in spoprijela. Ivan Rozman je pobegnil.

— **V premogovniku ponesrečil.** V Trbovljah je v premogovniku ponesrečil premogopok Matevž Hribar. Padla mu je na glavo truga in mu izbila zobe in ga tudi sicer na glavi poškodovala. Ponesrečenca so pripeljali v tukajšnjo dež. bolnico.

— **Tri prste odtrgalo.** Mižarski pomočnik Anton Smole iz Bazine je včeraj na Križajevi žagi v St. Petru na Krasu ponesrečil. Žaga ga je zgrabila za desno roko in mu tri prste skoraj popolnoma odtrgala.

— **S kolom po glavi.** V Šmartnem pri Savi je včeraj popoludne posestnikov sin Franc Kočar pred neko gostilno napadel posestnikovega sina Janeza Dolčiča in ga udaril s kolom tako po glavi, da ga je težko ranil. Tudi očeta Dolčiča je pretepel.

— **S strehe je padel včeraj** popoludne v St. Petru na Krasu tesar Mihael Zele in se tako pobil, da so ga morali pripeljati v bolnico.

— **V Ameriko** se je odpeljal danes ponoči z južnega kolodvora 239 izseljencev s Kranjskega in 29 s Hrvaškega.

— **Izgubljene reči.** Uradni-kova vdova A. V. je izgubila dne 3.

t. m. dopoldne neznano kje v mestu zlato iglo z diamantom. — V mestu so bili izgubljeni kuponi od obligacij ogrske kronске rente šte. 332, 602; 332, 603; 332, 604; 332, 605; 332, 607; 332, 608 in 034, 459. — Natakarića Helena Mervar v Ilirski Bistrici je izgubila na Starem trgu srebrno zastepnico s tremi priveski. — Narednik I. R. je izgubil neke v mestu denarnico z bankovcem za 20 K.

— **Najnovejša novica.** Bivša saksionska prestolonaslednica princezinia Lujiza je povila hčerko. — V Brightonu na Angleskem je umrl nekdo jako slaven kapelnik in skladatelj Luigi Arditti v starosti 80 let. — Na Mont Blanc hočejo zgraditi električno železnico; za sedaj do višine 2820 metrov. — Med ogrskima poslancema Barto in Vizontayem je bil včeraj dvoboj na sablje. Povod so dale parlamentarne dogodb. — V Bernu so zaprli ravnatelja švicarske drž. smodnišnice zaradi ponesrečenja. — V Harkovu na Ruskem je zgorlel velik del tovarne za lokomotive. Škode je nad dva milijona rubljev. — Blizu Reke so našli truplo 30letnega moža. Konstatiralo se je, da je to neki Josip Šorn z Dunaja in da se je sam ustrelil.

— **Madžari in Hohenzollerji.** Kossuthovci zadnji čas radi groze, da bo nemška vladarska rodbina naslednica habsburške dinastije na ogrskem prestolu. Nedavno je pravil poslanec Zoltan Lengyel v ogrski zbornici natanko, kako se v nemški vladarski hiši pripravljajo za ogrski prestol. Na berlinskem dvoru se pojejo madžarske pesmi, plešejo »čar-da« ter »hudo« ljubijo Madjare. Nemški cesar je svojega drugega sina samo zato dal krstiti na ime Attila, da ga bo napravil svoječasno za ogrskega kralja.

— **Lurških čudežev** vendarle ne bo konec. V tolažbo vsem trejalkam bodi zabeleženo, da se je francoski ministrski predsednik Combes dal preprostiti in pusti lurško cerkev še nadalje odprto, ker imajo trgovci, obrtniki in poljedelci od mnogostevilnih romarjev veliko korist.

— **Glavo sv. Neže** je našel v Rimu jezuitski pater Florian Toubarce v cerkvi Sancta Sanctorum. Našel je v nekem zaboju dragoceno srebrno omario. V tej omari je bila mrtvaška glava in zunaj napis: »Caput Sanctae Agnesis«. Prej se je mislilo, da so glavo med pustošenjem Rima l. 1527. uničili, a zdaj je zopet upanje, da je ni zadela taka usoda in se zatruje z vsjo gotovostjo, da je omenjena glava sv. Neže.

— **„Napredek“ časnikarstva.** V Parizu obstoji skrivna družba roparjev in morilcev »Apehi«. Veliki pariški dnevnik »Le Journal« je hotel pisati o početju družbe posebno zanimivo ter zajemati iz »prvotnih« virov. V ta namen je sprejel za poročevalca najinteleigentnejšega člana družbe. Njegovi tovariši so ga nazivali »doktor«. V uredništvu so bili z novim »sotrudnikom« zelo zadovoljni, le zdajpazda je izginilo kraj iz uredništva, enkrat suknja, drugič cilinder itd. Ravno ko je hotel šef uredništva novega repoterja zaradi tega izprašati, prišla je policija ter odvedla »doktorja«, ker je bil vpleten v najnovejši roparski umor.

— **Vino razvezuje jezik.** Iz Bielne javljajo hrvatski listi nastopni dogodek: Leta 1894. je bil v neki šumi pri Cordačini umorjen neki Salko Skrobanovič. O zločincu ni bilo sledu do nedavno, dokler ni stvar goli slučaj spravil na svetlo. Dne 9. t. m. se je logar Ilja Gospović v pijanem stanju hvalil, da je že enega spravil s sveta in da bi mogel še koga. Navzoče so te besede osupnile in vzbujati se je začel v njih sum. Naznanili so stvar sodišču. Preiskava je že opravila sum in je ubijalec ed leta 1894. izročen sodišču.

— **Brezplačna vožnja po železnici.** Na progi ruske železnice Sornovice-Varšava je zapadel nedavno tolik sneg, da je bil promet več dni ustavljen. Ko si je končno upal prvi vlak zopet odriniti proti Varšavi, je previdna železniška uprava delila na vseh postajah brezplačne listke potnikom tretjega razreda, ki pa so se morali zavezati, da bodo v slučaju potrebe — sneg kidali. In ta previdnost je bila potrebna, kajti kmalu so se pripeljali v kraje, kjer se je vlak moral ustaviti in »tretje-redniki« so dobili lopate ter v potu obraza sneg kidali s proge.

— **Prebivanje v Lhasu** stolici Dalai-Lama. Mnogi potovalci potrdili so se že priti v Lhasu, stolica Dalai-Lame, no vsi njihovi poskusi ostali so brezuspešni. Vstop v to stolico, katero mnogi učeni pisatelji nazivajo »Tibetiskim Rimom«, je inozemcem-drugovercem sploh strogo zabranjen. Nedavno tega je neki japonski učeni budist —

dobil dovoljenje priti v »sveto mesto«. Japonci, prišedši iz daljnih strani, to je iz zemlje, kjer solnce vzhaja, šel je na to potovanje samo zaradi tega, da bi izvedel, v čem obstoji razlika med verskimi obredi japonskega in tibetskega hudičarstva. V trenutku, ko so prebivalci in predstavitelji vlasti v mestu Lhasi izvedeli, da inostrane Japonci izpovedujejo isto religijo Bude, so oni nastežaj razpahnili mestna vrata ter ga sprejeli izvanredno radostno in mu tudi pokazali vse znamenitosti tega starodavnega mesta. Japonci je potem napisal podrobno doživljaje svojega vrlo zanimivega potovanja, ta interesantni spis izide v nedolgem času na svetlo in sicer v japonskem in v angleškem jeziku. — Iz Ruske »Njive«.

— **Nenavadne zapreke.** Sedaj grade železnico od najjužnejše točke čez celo Afriko do Kaire. Delo pa je dobilo nenavadne nasprotnike. Na progi Buluvoy napadajo delavce neprestano — levi. Raztrgali so že mnogo domačinov. Zadnji čas so vdrla že parkrat v šotore južnoafriških policistov ter jih več odnesli.

— **20.000 dol. za žvižganje.** Miha White, policijski seržant v Chicagu, ne more več žvižgati, ker je bil ranjen na poulični kari v neki nesreči. Zato toži poulično železnico za 20.000 dolarjev odškodnine in pravi, četudi dobi to svoto nazaj, bo vendar slabo poplačan za izgubo žvižgalne moči.

— **Roosevelt — strahopetnik.** Predsednik Roosevelt je pravi strahopetnež, kajti njemu ne zadostuje detektivni in telesna straža. Radi tega nosi seboj vedno revolver, da je na ta način za vsak slučaj pripravljen. Ko je obiskal tamkajšnji kapitol, ostavil je svojo suknjo v guvernerjevi predsobi. Ko sta prišla z guvernerjem iz dvorane nazaj v predsobo, podal jima je sluga suknje, katere sta pa zamenjala. Guverner je našel v Rooseveltovi suknji revolver, radi česar se je zelo prestrašil. Toda Roosevelt ga je kmalu potolažil.

— **Originalen razpis.** Ameriški milijonar, bankir Farson je ravno kar razpisal mesto sobarice. Dekletu ki bi bilo voljno pri njem za sobarico služiti in sicer do njegove smrti, zapustil bi en milijon dolarjev razun visoke plače in daril. Dotično dekle pa mora biti pravi »Ideal« v smislu Farsona. Kot lastnosti takega ideala navaja: dekle mora idealno streči, gostom njihove zahteve že na očeh brati, kujati se ne sme nikdar, rabiti ne sme nikdar priprostitih izrazov, biti mora modra in se zavedati, da je služkinja. Vpričo tujeve ne sme nikdar govoriti o družinskih razmerah, oblečena mora biti posebno lepo, dalje mora biti izvrstna kuharica, točna vratarica in si mora svojo obleko sama delati. To in enako zahteva pravi drugi Krez. Seveda tudi ponudbe ne bo manjkalo.

— **Indijanceva vdova bogata dedinja.** Iz Kalispela, Mont., se poroča: Matilda Youngquist, katera je na Švedskem podedovala bogato dedščino, katero so pa več let zaman iskali, so sedaj našli. Zvedelo se je, da je ona vdova necega Cree Indijanca na Blackfoot rezervaciji. Njo so kot malo dete Cree Indijanci seboj vzeli ter njene stariše umorili, tako da je tudi ona postala popolna Indijanka. Spoznali so jo po nekem zlatem okrasu, katerega je dobila Matilda kot dete od svojih starišev. Najdena švedska Indijanka bo v kratkem s svojim stricem, kateri jo je našel, odpotovala na Švedsko.

— **Dober svet.** Kdor si želi lepo trato narediti, temu priporočamo, da si naroči od c. in kr. dvorne trgovine za semena Edmund Mauthner v Budimpešti travno mešano seme »Promenadnega ali Marjetin-nega otoka«. Že 29 let pošilja Mauthner za krasne nasade v Budimpeštu in Marjetinem otoku ta travna semena. (309—47)

— **Nemiri na Hrvatske m.** Nagla sodba. Ogrski korespondenčni urad razglasa: Zaradi pultov prebivalstva proti oblastvom, zaradi napadov na osebno svobodo (?) in tuje imetje (?) razglasi veliki župan belovarsko križevske velike županije preki sod za vesa ta okraj in za mesto Križevac. Vojaštvo in orožništvo je že na potu v ta okraj. — O uzroku tej razglasitvi prekega sode se poroča, da je bila v Križevcu nastala prava revolta. Kmetje iz okolice, zlasti iz vasi Bogačevo, so se začeli puntati, čim se je raznesel glas, da je prišel ban grof Khuen-Hedervary na obisk h grajščaku Hedroszyju. Med kmeti in orožniki je prišlo večkrat do boja. Kmetje so nekaj žandarjev razorožili, žandarji pa nekaj kmetov ranili. Župana so kmetje zaprli v njegovo hišo.

V nedeljo so nastali zopet boji in se je streljalo. Kmetje so z naskokom zavzeli Hedroszyjev grad in so zahtevali, naj jim grajščak izroči bana. Grajščak je moral v cerkvi priseči, da bana ni pri njem. — Tako lakonično se poroča o teh dogodkih, da poročilo mnogo zamolči, si je lahko misliti.

V zagrebškem občinskem svetu je obč. svet. Gašparović predlagal, naj se prekrsti po banu grofu Khueni imenovani trg. Po burni razpravi je bil ta predlog odklonjen. Neki dijak je bil aretiran, ker je z galarije napravil neki medk. Gašparović je tudi interpeliral zaradi madžarskih napisov na kolodvorih. Župan je obljubil, da se ti napisi odstranijo.

Telefonska in brzojavna poročila.

Celje 5. maja. Pri tukajšnjem okrožnem sodišču se je vršila danes obravnava zaradi banke-rola klerikalnega konsuma v Vitanju. Obtoženih je bilo sedem kmetov, ki so bili člani načelnštva in nadzorstva tega konsuma, potem bivši poslovodja Molej in revizor »Gospodarske zveze« Seliškar. Predsedoval je sodni svetnik Gregorin, konsumarje je zagovarjal dr. Brenčič, revizorja »Gospodarske zveze« Seliškara pa je zagovarjal dr. Schweitzer. Obtoženi konsumarji so ubogi hribovci, ki večinoma še brati in pisati ne znajo. Obtoženi kmetje so povedali, da pri konsumu sploh niso imeli ničesar govoriti. Konsum je bil popolnoma v rokah duhovnikov, ki so delali kar so hoteli. Načelnik tega konsuma se je zaklinjal, da sploh ni vedel, da je on načelnik, da so ga napravili za načelnika, ne da bi ga bili vprašali. Mož sploh ni vedel, da je pri društvu in se silno hudoval na posl. Žičkarja in na druge duhovnike, ki so imeli pri konsumu besedo. Obtoženi odborniki so povedali, da so sami kupovali v drugih trgovinah in ne v konsumu, ker je bilo blago povsod boljše in cenejše, kakor v društvu. Po odhodu župnika-poslanca Žičkarja sta vodstvo konsuma prevzela mežnar, ki je pa pred obravnavo umrl od jeze, ker je društvo bankrotiralo, in poslovodja, ki je sedaj radi neke goljufije zaprt. Konsum ima pri vitanjski posojilnici 19.370 K dolga, na blagu je pa 2673 kron dolžan. Čista izguba, ki jo morajo plačati kmetje znaša 17.309 K. Sam državni pravdnik je priznal, da so bili kmetje zapeljani od duhovnikov in je radi tega priporočal, naj se jih milostno sodi. Obravnava proti Seliškarju se je preložila, ker teče proti njemu v Mariboru druga preiskava zaradi falsificiranja bilanc in računov in se obe zadevi združita. Od konsumarjev jih je bilo radi prestopka § 486. kazenskega zakona in § 89. zadržnega zakona obsojenih 5 na 1 teden, 2 na 5 dni, poslovodja pa na 14 dni.

Dunaj 5. maja. Današnja seja poslanske zbornice je vzela ob polu 2. popoldne nenaden konec — postala je nesklepčna, ker ni bilo navzočih 100 poslancev. Začetkom seje je vlada izjavila, da sploh ne odgovori na Biankinijevo interpelacijo glede nemirov na Hrvatskem. Predlog, naj se otvori o tem negativnem odgovoru razprava, je bil odklonjen. Zbornica je potem nadaljevala razpravo o predlogu dr. Stranskega glede nadškofa Kohna in afere Rectus. Govorila sta Reichsstädter in dr. Stran-sky, na kar je zbornica s 70 proti 35 glasom priznala nujnost predloga dr. Stranskega. Proti nujnosti je glasoval tudi »lepi klub«. Meritorna debata o tem predlogu je bila jako ži-

vahna. Eisenkolb je govoril za »Proč od Rima«, Malik je vzbujal z običajnimi svojimi nesmiselnimi izjavami veliko veselost, zagovornik nadškofa Kohna — dr. Hruban — član »lepega« kluba, pa je moral požreti marsikako grenko. Upijal so nanj: »Sram Vas bodi, da Kohna zagovarjate!«, »Koliko Vam je škof plačal za ta zagovor?« itd. Govorila sta tudi opat Baumgartner in Choc Pri glasovanju je bilo od-danih 66 glasov za Stranskega predlog, 30 pa proti njemu. Ker je bilo le 96 poslancev navzočnih, je moral podpredsednik Žáček seje zaključiti. Prihodnja seja bo v torek 12. maja.

Carigrad 5. maja. Vlada je bolgarskemu eksarhatu naznanila, da škofa v Strumnici več ne priznava kot škofa in mu je ukazala, zapustiti Strumnico.

Carigrad 5. maja. Oficijozno se razglša, da je vlada vsled stališča velesil glede dogodkov v Solunu popolnoma pomirjena.

Zavarovalne vesti.

C. kr. priv. zavarovalno društvo Riunione Adriatica di Sicurtà v Trstu.

Iz računskega poročila in zaklepa za poslovno leto 1902., kateri se je predložil v običnem zboru tega društva dne 30. aprila t. l. povzamemo sledeče važnejše točke:

Pri sekciji za zavarovanje na življenje vložilo se je ponudb za K 47,035.478 — zavarovane glavni-ice izgotovilo pa se je pogodb za kron 41,269.204 — zavarovane glavni-ice. Zavarovane gotovine bilo je koncem leta 1902 okroglo **255 milijonov kron** glavni-ice in K 670.060 — rent; čisti priiraščaj proti preteklem letu znaša tedaj K 17,292.404 —. Premijskih dohodkov je bilo K 10,957.477, izplačanih je bilo pri zavarovanju na smrt in na doživetje, vstevši rent K 5,096.070 —. **Pomožni premijski rezervi za znižanje obrestne mere** odkazalo se je **K 400.000** — in znaša ista sedaj K 1,500.000 —. Premijske rezerve in prenos pri oddelku za zavarovanje na življenje znašajo koncem leta 1902 skupno **69,639.167 kron**.

Premijskih dohodkov v oddelkih za zavarovanje proti elementarnim nezgodam (požarom in poškodbam pri prevoznih) vstevši zavarovanja proti tatinskem ulomu bilo je K 20,907.575 —, vzvratna zavarovanja so veljala K 9,393.695 —, za škode izplačalo se je — odšteti vzvratnega zavarovanja — K 7,078.901 —. Premijske rezerve v teh oddelkih znašajo **K 12,265.978** — in odšteti vzvratnega zavarovanja K 6,694.368 —.

Vrednost vrednostnih papirjev, kateri so v posesti družbe se je vsled kurznega zvišanja za K 2,072.042 — povečala in se je ta znesek odkazal **kurzni rezervi**.

Po predlogu ravnateljstva določila so se sledeča odkazila: **K 180.000** — za povišanje razpoložne rezerve oddelka za zavarovanje na življenje (bilanca A) in **K 200.000** — za povišanje razpoložne rezerve bilance B in znaša prvonavedena rezerva sedaj **kron 900.000**, drugonavedena pa **kron 1,200.000** —. Kot dividenda se je določila svota 180 — za delnico.

Rezerve društva so se proti poteklem letu, z ozirom na gori navedenega odkazila za K 8,697.057 — povišale in znašajo z 31. decembrom 1902 več nego **82 milijonov kron** i. s.: Premijske rezerve (za lastni račun, t. j. po odbitku vzvratnega zavarovanja) kron 69,755.750 —, pomožna rezerva za znižanje obrestne mere K 1,500.000 —, dobitvena rezerva K 7,133.898 — in kurzna rezerva K 3,700.580 —.

Glavni zastop za Kranjsko ima tvrdka (1213)

Ivan Perdan
v Ljubljani, Cesarja Josipa trg št. 13.

Darila.

III. Izkaz darov poslanih
pijaški kuhinji v Kranju od
16. januarja do 30. aprila t. l.:

Zupanstvo Mošnje 10 K, po dr. V. Štem-
piharju »kazenska poravnava Krišelj-
brolih« 10 K, preostanek za šopek 60 v,
Sim. Rutar, c. kr. prof. v Ljubljani 6 K,
Pet. Majdič v Celju 20 K, župnik Matija
Jereb v Predvoru 3 K, nadinženir Fr.
Žužek v Ljubljani 10 K, Ant. Treven iz
Jesenic 10 K, gđena. Rozalka Deisinger iz
Škofje Loke nabrala pri obnem zboru
olepševalnega društva škofjeloškega v go-
stilni Deisinger 20 K, Antonija in Fran-
prišna iz Senčurja 6 K, vesela družba v
gostilni pri gospej Ivani Mulej v Radov-
ljici 3 K, neimenovane 140 K, prof. ko-
legij za februar 15 K, preostanek prebitka
trgovskega plesnega venčka dne 1. febru-
arja 1903 80 K, vstopnina na zamujeni
bal 10 K, gospod in gospa Graiser iz
Senčurja 10 K, ker se nista mogla udele-
ležiti nedeljskega trgov. plesa v Kranju,
V. Zavrl, nadučitelj v Begunjah pri Lescah
440 K, katere so nabrali v veseli družbi
predpustnega kluba samec pri g. Fajdigi
na Zgošči po humorističnem predavanju s
potovanja zmuzlega petelinčka gg. J. Ra-
kovec, J. Gašperin in A. Mencinger, ka-
zenska pravda Hanžiča Gašperlin M. (po
dr. Fr. Prevcu) 12 K, župnik Fr. Rajčević
v Grahovem 35 K, A. Z. najdenih 10 v,
g. Pet. Majdič, povodom nakupa trgovine
g. W. Killerja v blagi namen 200 K,
gospa Eliza Mataje iz Stražišča 186 kg
krompirja in 27 kg fižola, kaz. pravda
L. Gašperlin proti J. Lužove (po dr. Fr.
Prevcu) 10 K, mesto venca na krsto bla-
govne in miroljubnega župnika-dekana
ljutomerskega Iv. Skuhale g. notar Ant.
Slamberger 20 K, prof. Jeršinovič najdenih
32 v., Fr. Jezeršek iz Kranja 10 K kot
vstopnina za trgovski ples, kaz. poravnava
Cegnarca, Zupan (po dr. Fr. Prevcu)
10 K, g. Jos. Boncelj, trgovec v Želez-
nikih, povodom poroke svoje hčere Line z
g. Ant. Globočnikom (po upravn. Gorenjca)
10 K, župnik Fr. Porenta v Križah pri
Trzinu 10 K, J. Rakovec in C. Pirc za
zabavo v kupeju 2 K, prof. kolegijski za
marec 14 K, gospa Ferdinandova pl. del.
Negro 20 K, v kazenski zadevi M. Levc
proti J. Jurca radi razžaljenja časti plača
g. Jurca 10 K (po sod. adj. Antloga), na-
mesto venca na krsto pok. prijatelja Andr.
Žumra: prof. dr. V. Korun v Ljubljani
3 K, dr. Iv. Kladva, c. kr. okr. sod. v
Trzinu 10 K, c. kr. poštne pom. uradnice
v Kranju 6 K, g. Mar. Mayr 10 K, na-
dalje odboriniki Dij. kuh. svojemu članu
36 K (dr. Edvard Šavnik, V. Majdič, in
dr. Fr. Prevc po 1 K, Ant. Slamberger,
dr. Fr. Kropivnik in Ant. Zupan po 2 K)
Rajm. Sušnik, gostilničar v Kranju 10 K,
po 5 K: ces. svet. in župan K. Šavnik
in Urban Zupanec v Ljubljani, po 4 K:
dr. Kušar, tiskarnar Lampret, Janko
Majdič, prof. Ant. Peterlin, sodnik Fr. Pe-
terlin, Ciril Pirc, Iv. Rakovec in tvrdka
R. & Rooss, po 3 K: Rudolf Kokalj in
dr. Val. Štempihar, po 2 K: J. Česnik,
B. Kajzelj in J. Mejač iz Ljubljane,
A. Grčar iz Radovljice, prof. dr. Herle,
H. Rebolj, Al. Seliskar, Iv. Valenčič, prof.
Jeršinovič, dr. Žmave, Vrban in Savan in
načelnik Iv. Batagelj, po 1 K: J. Hudo-
vernik, K. Jäger, F. Pollak, Janko Sajovic
in Fr. Šavnik, notar Slamberger (po prof.
dr. Žmave) 3 K, Fr. Roblek letni pri-
spevek 10 K, Pet. Majdič iz Celja mesto
venca na krsto umrlega ravn. Žumra 10 K,
posojilnica v Radovljici 100 K, nadzorni-
kova nagrada 40 K, N. iz M. 30 K,
prof. kolegijski za april 12 K, Al. Seliskar
izgubljenih 98 v., poravnava kaz. zadeve
Manice Polajner proti Jul. Kmet (plača
slednja) 10 K, krajska hranilnica v Lju-
bljani 100 K, A. P. odklonjeno povračilo
za vstopnico k oratorijskemu koncertu
Glasbene Matice dne 22. aprila 1903 8 K,
dr. Ant. Arko v Škofji Loki, povodom spre-
jema krste pok. rojaka dr. Fr. Moharja,
kr. kot. lječnika z sv. Ivana Zelini svoj
honorar 10 K, kaz. zadeva Mine Golob
proti Lovr. Kunstelj (po sod. adjunktju
J. Antlogu) 5 K, Jos. Prosenec, glavni za-
stopnik Peniksa v Ljubljani 10 K.

Zahvaljujoč se za blage darove, prosi
odbor vse podpornike in prijatelje mla-
dine, naj ostanejo Dijaški kuhinji v Kranju
naklonjeni še nadalje.

Proti prahajem, luskinam
in izpadanju las
deluje najbolje priznana
Tanno-chinin tinktura
za lase

katera okrepuje lasišče, odstra-
njuje luske in preprečuje izpa-
danje las.
1 steklenica z navodom 1 K.
Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot
dve steklenici.
Zaloga vseh preizkušenih zdravil,
medic. mil, medicinal. vin, specijali-
tet, najfinjših parfumov, kirurških
obvez, svežih mineralnih vod i. t. d.
Dež. lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1
poleg novozgrajenega Fran Jožefovega
jubil. mostu (204-16)

Svila za bluze

od 60 kr.
do 111 gld.
35 kr. za
meter —
zadnje novosti! — Franko in že oeari-
njeno. Bogata izbira vzorcev s prvo pošto.
Tovarna za svilu Henneberg,
Zürich. 6 (40-2)

Za bolne na želodcu! Kadar komu
jed, ali je želodec slab, ako se ne-
redno prebavlja, pri glavobolu, če
izvira od pokvarjenega želodca, pri že-
lodčnem krču etc. etc. priporočamo že
od desetletij znane in vsled svojega iz-
pričanega in izkazanega vpliva posebno pri-
jbljene Brady-jeve želodčne kapljice
(marijacejske). Imamo v dokaz tega
strokovnjaka odobravanja kakor tudi ne-
brojna priznana pisma, v kojih se to sred-
stvo v toplih, da često nedopovedljivih iz-
razih zahvale, hvali in priporoča. Nizka
cena 40 kr. za majhno in 70 kr. za
veliko steklenico omogočuje vsak-
kemu, da more to izkazano, iz-
vrstno sredstvo v zalogi imeti ter
se ga poslužiti, kadar nastane po-
treba.

Brady-jeve želodčne kapljice (ma-
rijacejske) je možno kupiti v lekarnah,
vsak pa naj zahteva izrecno Brady-
jeve želodčne kapljice (marija-
celjske) ter naj pazi na varstveno
znamko in podpis, da se obvaruje
ponarejenih izdelkov.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 2. maja: Avgust Jak, knjigovodja,
60 let, Gorupove ulice št. 3, Carcinoma he-
patis — Avgust Tičar, zidarjev sin, 9 mes.,
Cerkvene ulice št. 21, črevesni katar. —
Emmerich Zavadil, strojevodjev sin, 9 let, Re-
sljeva cesta št. 25, vnetje možganske mreže.
— Josip Dolenc, krojač, 59 let, Cerkvene
ulice št. 7, spridenje jetetere.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kurzi dunaj. borze 5. maja 1903.

Naložbeni papirji.	Dinar	Blago
4 1/2% majeva renta . . .	100 75	100 95
4 1/2% srebrna renta . . .	100 60	100 80
4% avstr. krona renta . . .	101 10	101 30
4% zлата . . .	121 20	121 40
4% ogrska krona . . .	99 55	99 75
4% zлата . . .	121 30	121 50
4% posojilo dežele Kranjske . . .	99 75	—
4 1/2% posojilo mesta Spiljeta . . .	100 —	—
4 1/2% Zadra . . .	100 —	—
4 1/2% bos.-herc. žel. pos. 1902 . . .	102 —	—
4% češka dež. banka k. o. . .	99 60	100 55
4% z. o. . .	99 60	100 60
4 1/2% zast. pis. gal. d. hip. b. . .	101 —	102 —
4 1/2% pošt. kom. k. o. z . . .	107 20	108 —
4 1/2% pr. innerst. hr. . .	101 —	102 —
4 1/2% zast. pis. innerst. hr. . .	100 80	101 50
4 1/2% ogr. centr. . .	100 20	101 20
4 1/2% deželne hranilnice . . .	100 —	101 —
4 1/2% zast. pis. ogr. hip. b. . .	100 —	101 —
4 1/2% obl. ogr. lokalne že- leznice d. dr. . .	100 —	101 —
4 1/2% „češke ind. banke . . .	100 —	101 —
4% prior. Trst-Poreč lok. žel. . .	98 50	—
3 1/2% dolenskih železnice . . .	99 50	99 75
3 1/2% juž. žel. kup. 1/2 1/2 . . .	307 75	309 75
4 1/2% av. pos. za žel. p. o. . .	101 —	102 —
Srečke.		
Srečke od leta 1854 . . .	174 —	184 —
„ „ 1860 1/2 . . .	183 —	185 —
„ „ 1864 . . .	249 —	252 —
„ tizske . . .	158 —	159 —
„ zemlj. kred. I. emisije . . .	276 —	281 —
II. . .	—	—
„ ogrske hip. banke . . .	259 —	263 —
„ srbske a frs. 100 — tarške . . .	90 —	93 —
„ 117 50 . . .	118 50	—
Basilijske srečke . . .	19 —	20 —
Kreditne . . .	438 —	442 —
Inomoške . . .	84 25	85 25
Krakovske . . .	74 —	78 —
Ljubljanske . . .	70 —	75 —
Avstr. rud. križa . . .	54 90	55 90
Ogr. . .	27 —	28 —
Rudolfove . . .	68 —	72 —
Salcburške . . .	75 —	79 —
Dunajske kom. . .	440 —	445 —
Delnice.		
Južne železnice . . .	48 —	49 —
Državne železnice . . .	688 —	687 —
Avstro-ogrsk. bančne del. . .	1613 50	1623 —
Avstr. kreditne banke . . .	672 50	673 50
„ „ . . .	723 —	724 —
Živnostenske . . .	262 —	263 —
Premogokop v Mostu (Brux) . . .	676 —	682 —
Alpske montan . . .	387 50	388 50
Praske želez. ind. dr. . .	1676 —	1690 —
Rima-Murányi . . .	482 —	483 —
Trboveljske prem. družbe . . .	386 —	390 —
Avstr. orožne tovr. družbe . . .	350 —	351 50
Češke sladkorne družbe . . .	155 —	157 —
Valute.		
C. kr. cekin . . .	11 32	11 36
20 franki . . .	19 07	19 09
20 marke . . .	23 43	23 49
Sovereigns . . .	23 94	24 —
Marke . . .	118 97	117 15
Laški bankovci . . .	95 25	95 45
Rublji . . .	252 50	253 50

Žitne cene v Budimpešti.

Termin.	za 50 kg K	7 57
Šenica za maj . . .	50	7 41
„ „ oktobar . . .	50	7 41
„ „ maj . . .	50	6 46
Koruzza . . .	50	6 31
„ „ maj . . .	50	6 31
„ „ julij . . .	50	6 35
Oves . . .	50	5 56
„ „ oktobar . . .	50	5 56

Effektiv.
Nespremenjeno.
5 vinarjev ceneje.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306'2. Srednji zračni tlak 756-0 mm.				
Maj	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi
4. 9. zv.	726 6	12 6	sl. jz.ahod	oblačno
5. 7. zv.	726 5	8 9	brezvetro.	dež
6. 2. pop.	728 4	15 5	sr. jz.ahod	oblačno

Srednja večerajšnja temperatura 13-7°;
normale: 12-5°. Mokrina v 24 urah: 8-3 mm.

Matej Šolar
posestnik in fužinar
danes ob 11. uri zvečer po dolgi in
mučni bolezni v 76. letu svoje sta-
rosti mirno v Gospodu zaspal.
Pogreb pokojnega bude v sredo,
dne 7. t. m. ob 6. uri popoldne.
Maše zadušnice se bodo brale v
farni in podružni cerkvi v Kropi.
Kropa, dne 4. maja 1903.
Fran Šolar, Josip Šolar, kaplan,
sinova. — Kati omož. Oblak, Ma-
rija omož. Jalen, Ivana, hčere

Ivana Loger
c. kr. sodnijskega nadsvetnika v p.
danes ob 10. uri popoldne po dalj-
šem bočanju, previdenega s sve-
tiimi zakramenti za umirajoč, v
84. letu svoje dobe k Sebi poklicati.
Pogreb dragega pokojnega bude
v sredo, dne 6. t. m., ob 5. uri po-
popoldne od hiše žalosti.
Sv. maše zadušnice se bodo da-
rovala v samostanski cerkvi v No-
vem mestu.
Draga pokojnika priporočamo
v blag spomin. (1240)
Novo mesto, 4. majnika 1903.
Žalujoči ostali.

Zahvala.
Za mnoge dokaze presrečnega so-
žalja ob smrti blagorodnega gospoda
v blag spomin. (1240)
Novo mesto, 4. majnika 1903.
Žalujoči ostali.

Zahvala.
Za mnoge dokaze presrečnega so-
žalja ob smrti blagorodnega gospoda
v blag spomin. (1240)
Novo mesto, 4. majnika 1903.
Žalujoči ostali.

Zahvala.
Za mnoge dokaze presrečnega so-
žalja ob smrti blagorodnega gospoda
v blag spomin. (1240)
Novo mesto, 4. majnika 1903.
Žalujoči ostali.

Zahvala.
Za mnoge dokaze presrečnega so-
žalja ob smrti blagorodnega gospoda
v blag spomin. (1240)
Novo mesto, 4. majnika 1903.
Žalujoči ostali.

Zahvala.
Za mnoge dokaze presrečnega so-
žalja ob smrti blagorodnega gospoda
v blag spomin. (1240)
Novo mesto, 4. majnika 1903.
Žalujoči ostali.

Zahvala.
Za mnoge dokaze presrečnega so-
žalja ob smrti blagorodnega gospoda
v blag spomin. (1240)
Novo mesto, 4. majnika 1903.
Žalujoči ostali.

Zahvala.
Za mnoge dokaze presrečnega so-
žalja ob smrti blagorodnega gospoda
v blag spomin. (1240)
Novo mesto, 4. majnika 1903.
Žalujoči ostali.

„Slovenski Narod“
se prodaja v posameznih izvodih po
10 h v sledečih trafikah v Ljubljani:
L. Blaznik, Stari trg št. 12.
M. Blaž, Dunajska cesta št. 14.
H. Dolenc, južni kolodvor.
M. Fava, Spodnja Šiška pri ko-
lodvoru.
H. Fuchs, Marije Terezije cesta,
nasproti Kolizeja.
A. Kališ, Jurčičev trg št. 3.
A. Kanc, sv. Petra cesta št. 14.
A. Koch, Cesarja Jožefa trg (Mah-
rova hiša).
I. Kos (J. Schweiger), Kolodvor-
ske ulice št. 26.
A. Kustrin, Breg št. 6.
J. Kušar, sv. Petra cesta št. 52.
J. Sušnik, Rimska cesta št. 18.
A. Svatek, Mestni trg št. 25.
F. Šešark, Šelenburgove ulice št. 1.
Zidani most:
Mary Peterman, trafika na kolo-
dvoru.
Št. Peter na Krasu:
A. Novak, na kolodvoru juž. želez.
Trst:
Mihael Lavrenčič, Piazza Ca-
serma št. 1.

Mesečna soba
za 2 gospoda se odda s 15 majem.
Stari trg šte. 32.
(I. nadstropje.) (1233)

Dobro ohranjena 1228-1
garnitura
in jedna pisalna miza
se ceno proda.
Gospoke ulice šte. 15.

LJUBLJANSKI ZVON
MESEČNIK ZA KNJIŽEVNOST IN PROSVETO.
LETNIK XXIII. (1903).
Izbaja po 4 pole obsežen v veliki osmerki
po eden pot na mesec v zvezkih ter šteti
vse leto 9 K 20 h, pol leta 4 K 60 h, četrt
leta 2 K 30 h.
Za vse navstrisje dežele 11 K 20 h na leto.
Posamezni zvezki se dobivajo po 80 h.
„Národna Tiskarna“ v Ljubljani.

V Ameriko
je najkrajša, najprijetnejša in naj-
ceneja voznja čez Francosko
Havre — New-York ali
Antwerpen — New-York,
Havre — Philadelphia ali
Antwerpen — Philadelphia.
Natančnejša pojasnila in cene na-
znanja radovoljno in zastonj (1204-2)
Ivan Bihelj
zastopnik generalne agenture (za celo Švico)
v Buksu (meja) zraven kolodvora.

Ženitna ponudba!
Upokojen orožniški postaje-
vodja, 3 nekoliko premoženjem,
ižče tem potom gospico, oziroma
vdovo brez otrok, staro ne nad
32 let, potrebno vzgojeno, do-
brih lastnosti, šivilja ima pred-
nost. Jmeti mora vsaj tri tisoč
kron premoženja, oziroma hišo
3 nekoliko zemljiščem omenjene
vrednosti, v prijaznem kraju,
na pr. v bližini mesta, trga ali
železniške postaje. Pismene po-
nudbe, ako mogoče s sliko in
pravim naslovom, do 12. maja
pod „Odkritosrčnost“, poste re-
stante, Ljubljana. (1216-1)

Ženitna ponudba!
Upokojen orožniški postaje-
vodja, 3 nekoliko premoženjem,
ižče tem potom gospico, oziroma
vdovo brez otrok, staro ne nad
32 let, potrebno vzgojeno, do-
brih lastnosti, šivilja ima pred-
nost. Jmeti mora vsaj tri tisoč
kron premoženja, oziroma hišo
3 nekoliko zemljiščem omenjene
vrednosti, v prijaznem kraju,
na pr. v bližini mesta, trga ali
železniške postaje. Pismene po-
nudbe, ako mogoče s sliko in
pravim naslovom, do 12. maja
pod „Odkritosrčnost“, poste re-
stante, Ljubljana. (1216-1)

Pozor! Pozor!
Prostori
na Kongresnem trgu št. 12 v Ljubljani
v kojih se sedaj nahaja »Narodna
(1212-1) Tiskarna«
oddajo se s 1. novembrom t. l.
— v najem. —
Prostori se dajo porabiti deloma
kot privatna stanovanja, deloma pa so
primerni za kavarno ali restavracijo.
Trzredno ugodna lega!

Išče se
za avgust stanovanje z 1 ve-
liko svetlo sobo in prostorno kuhinjo ali
pa dvema manjšima sobama. — Ponudbe
do 7. maja na upravnishstvo „Slov. Naroda“
z zahtevo najemščine. (1237-1)

Stanovanje
s petimi sobami in predsobo, se ta-
koj odda. (1217-2)
Več se izve na Sv. Petra na-
sipu šte. 49.

Komptoarist
s trgovsko šolo, vojaščine prost. želi
vstopiti v službo tudi izven Ljubljane.
Ponudbe pod „Komptoarist št. 19“,
poste restante Ljubljana. (1181-2)

Sprejme se
učenka
za manufakturno trgovino
R. MIKLAUC v Ljubljani
Špitalske ulice šte. 5. 1236-1

Lepo stanovanje.
V elegantno izdelani novi hiši v
obljudeni ulici se oddasta dve suhi in
svetli stanovanji s 3 in 4 sobami in z
vsemi pritliklami za mesec avgust.
Oboje stanovanji se lahko porabite kot
eno. — Vpraša se v upravnishstvu „Slov.
Naroda.“ (1227-2)

Lesna trgovina 1231-1
Ivanka Tauzher
išče v lesni trgovini dobro izurjenega
agenta.
Biti mora večš slovenskega in nem-
škega jezika v govoru in pisavi.
Ponudbe na firmo v Ljubljani.

Občni zbor
„Centralne posojilnice slovenske“
v Krškem (1235)
se preloži na 28. t. m.
v istih prostorih in ob isti uri
z istim dnevnim redom.

Vina!!
Pristna
štajerska gorska vina
razpošilja od 14 kr. višje
Ivan Wouk v Poljčanah.
Iz prijaznosti vsprejema naročila
in daje pojasnila gospod (975-9)
Ivan Belič, gostilničar
Ljubljana, Dunajska cesta šte. 6.

Triumph-štedilna ognjišča
za gospodinj-
stva, ekono-
mije i. t. dr. v
vsakršni iz-
peljavi. Že 30
let so najbolje
priznana. Pri-
znana tudi kot
najboljši in naj-
trpežnejši izdelek. Največja prihranitev
goriva. Specijaliteta: Štedilna ognjišča
za hotele, gostilne, restavracije, kavarne
i dr. Ceniki in proračuni na razpolago.
Glavni katalog franko proti doposlani
znamki. (862-12)
Tovarna za štedilna ognjišča „Triumph“
S. Goldschmidt & sin
Wels 18, Gorenje Avstrijske.

Josip Reich

parva
barvarija in kemična spiralnica
ter likanje sukna
Poljanski nasip — Ozke ulice št. 4.
se priporoča za vsa v to stroko spa-
dajoča dela.
Postrežba točna.
Cene nizke.

Optični zavod

J. P. GOLDSTEIN

Ljubljana, Pod trančo 1
priporoča svojo veliko zalogo
vsakovrstnih očal, lovskih
in potnih daljnogledov ter
vseh optičnih predmetov.

Zaloga in edina prodaja
monogramov
za zaznamovanje perila.

Zaloga
grammophonov
ki igrajo izrečno močno in natančno.

Stari trg 21. Glavni trg 6.
Vegove ulice 12.

Pekarija
in slaščičarna

J. ZALAZNIK

Prodaja moke
in raznovrstnih živil.
Prodaja drv in oglja.
Stari trg 32.

J. S. Benedikt

v Ljubljani, Stari trg
ik glavne prodajalne
na voglu.

Največja zaloga

klobukov

najnovije fačone.

Nizke cene.
Prodaja na drobno in debelo.
Ceniki brezplačno.

Avg. Agnola

Ljubljana
Dunajska cesta št. 13.

Velika zaloga
steklenine, porce-
lana, svetilk, zrcal,
šip itd. itd.

Steklenice, kozarci,
vrčki itd.
po najnižjih cenah.

Angeljnovi milo

Marzeljsko (belo) milo

Jamčeno čisti jedrni mili.

z znamko

(972-9)

Stanovanje

s 3 sobami in pritliklinami, se odda
za avgustov termin.
Povpraša se Tržaška cesta št. 33
v Ljubljani. (1196-3)

GRAND PRIX
Pariška svetovna razstava 1900.

Svetovnoslavna ustna voda.
Dobiva se povsod. (231-29)

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

C. kr. ravnateljstvo drž. železnice v Bejaku.

Izved iz voznega reda.

veljaven od dne 1. maja 1903. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m ponoči osonni vlak
v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee,
Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m
zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez
Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budjevice, Plzen, Marijine
vare, Heb, Francove vare, Prago, Lipsko, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m
dopolodne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob
1. uri 40 min. popoldne osonni vlak v Lesce-Bled, samo ob nedeljah in praznikih od
31. maja. — Ob 8. uri 56 m popoldne osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste,
Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bre-
genc, Curib, Genevo, Pariz, čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budjevice, Plzen, Marijine
vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Prago (direktni voz I in II. razr.), Lipsko, na
Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste,
Inomost, Monakovo. (Direktni vozovi I in II. razreda.) — Praga v Novo mesto in v Kočevje.
Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomestu, Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri
5 m popoldne istotako, ob 7. uri 8 m zvečer v Novo mesto, Kočevje. Prihod v Ljubljano
juž. kol. Praga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Mo-
nakovo, Inomost (direktni vozovi I in II. razreda), Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr,
Ljubno, Celovec, Beljak. — Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri
16 m popoldne osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, Prago (direktni vozovi I in II.
razr.), Karlove vare, Heb, Marijine vare, Plzen, Budjevice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz,
Genevo, Curib, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubno, Celovec, St. Mohor,
Pontabel. — Ob 4. uri 44 m popoldne osonni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthal, Beljaka,
Celovca, Monakovega, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni
vlak z Dunaja, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, čez Selzthal iz Inomosta, čez Klein-
Reifling iz Steyr, Linc, Budjevice, Plzen, Marijinih varov, Heba, Francovih varov, Prago,
Lipskega. — Ob 8. uri 38 m zvečer osonni vlak iz Lesce-Bled samo ob nedeljah in pra-
znikih od 31. maja. — Praga iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri 44 m zj.
iz Novega mesta, in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoldne iz Straže, Toplic, Novega mesta,
Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — Odhoda iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik.
Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoldne, ob 7. uri 10 m in ob
10. uri 45 m ponoči samo ob nedeljah in praznikih. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz
Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m popoldne, ob 8. uri 10 m
in ob 9. uri 55 m zvečer samo ob nedeljah in praznikih. (1)

Stanovanje

iz 3 sob in pritliklin, z uporabo vrta
odda se za 1. avgust t. l. 1215.
na Kuhnovi cesti šte. 23.

Pes

lepa, siva, 2letna dog, se po niz-
ceni prod. (1196-3)
Izve se pri J. Kandušer, tr-
govcu v Mengšu.

Hiša

z lepim sadnim vrtom je na prodaj
v Toplicah na Dolenjskem.
Več pove lastnica Zofija Praček.

Lepo stanovanje

celo prvo nadstropje, obstoječe je
štiri sob, predsoba, sobe za služ-
kinjo, kopelji itd. oddati je s 1. av-
gustom v Mayer-jevi vili, Levstikove
ulice. (1193-3)
Pojasnila pri lastniku, Kuhnova
cesta št. 23, pritličje, desno.

Mlad trgovski pomočnik

izurjen v železnini in špecerijskem
blagu, službujoč sedaj v večjem mestu
na deželi, želi svojo službo preme-
niti v Ljubljano, eventualno tudi v
kako večjo mesto na deželi. (1200-2)
Ponudbe naj se blagovito po-
slati na upravnisti »Slov. Narodna«
pod šifro: »Trgovski pomočnik št. 15«.

Aleksandrov

Pesmi in
romance

Elegantno opremljena knjiga
s portretom in avtografom
pesnika in uvodom iz peresa
dr. Jvana Prijatelja.

Cena:

Ukusno broš. M 3.50, po pošti
M 3.70, v izvirni platneni vezbi
M 5.—, po pošti M 5.20.

Založil:

Lav. Schwentner
v Ljubljani.

Bilanca

mestne hranilnice v Novem mestu dne 31. decembra 1902.

Aktiva.

	K	h
Račun hipoteknih posojil	1392548	66
„ obresti: Zaostale	13093	06
„ občinskih posojil	99824	50
„ menic	180247	—
„ meničnih obresti: Zaostale	39	59
„ tekoči	87199	94
„ zalog	2790	—
„ efektov	398025	55
„ efektivnih obresti	5371	82
„ zamudnih obresti: Zaostale	968	19
„ inventarja	599	61
„ zavarovalnin	46	22
„ uradnih stroškov	47	59
„ pro diversi	2068	99
„ blagajne	25871	58
	2176742	33

Pasiva.

	K	h
Račun vlog	2149080	06
„ hipoteknih obresti: Predplačane	8420	07
„ obresti občinskih posojil: Predplačane	393	70
„ meničnih obresti: Predplačane	2623	36
„ založnih obresti: Predplačane	4	82
„ davkov in pristojbin	126	65
„ izgube in dobička: Čisti dobiček	16092	67
	2176742	33

Aktiva.

	K	h
Račun efektov: Vrednostni papirji	54740	02
„ Višec obresti	560	61
„ Poslovni dobiček	16093	67
	71394	30

Pasiva.

	K	h
Račun glavnice	71394	30
	71394	30

Bilanca posebne rezerve za kurzne izgube dne 31. decembra 1902.

Aktiva.

	K	h
Račun glavnice	178	01
„ Dobiček pri efektih	5008	68
	5284	69

Pasiva.

	K	h
Račun glavnice	5284	69
	5284	69

Ravnateljstvo mestne hranilnice v Novem mestu.

PROTIN

(Gicht)

reumatizem ozdravi se popolnoma za-
nesljivo po uporabi naše maže, ki se
izdeluje v moji stari podedovani iz-
delovalnici, in katera ozdravi že v
kratkem času kostonico, protin, tra-
ganje v udih; tako so popolnoma
ozdravile celo osebe, ki so bile že
leta privezane na postelj. Za uspeh
jamčim. Pošljite se v steklenicah z na-
vodilom Viljema Suchá v Mladí
Boleslavi št. 9 (Česko). — Na stotine
dopisov svedoči o dobrem uspehu

Vaš Blagorodje!

Ne morem si kaj, da bi Vam ne
izrekel zahvale za poslano mi mazilo
z navodilom, ker nisem več mislil, da
ozdravim. Trpel sem velike bolečine
v levi nogi in v križu poldrugo leto,
nisem se mogel po koncu postaviti
ter sem bil že primoran se po zemlji
plaziti. Poslušal sem Vaš svet in
hvala Bogu, edino Vaše mazilo me je
popolnoma ozdravilo, za kar izrekam
srčno zahvalo in Bog Vam povrni
mnogokrat!

V Sviki pri Pardubicah,
2./5. 1895. (1188-3)

Fr. Buchta, kmetovalec.

Cenjeni gospod!

Vaše mazilo proti protinu-Gichtu,
se je v naši rodbini že mnogokrat
dobro izkazalo, za kar sprejmite naj-
srčnejšo zahvalo.

Z velespoštovanjem

Ant. Potužil, kmetovalec.

V Peruci, dne 30. srpana 1899.

Spretna šivilja

za perilo in obleke
se priporoča. (1201-2)

elo solidno in po zmernih cenah.
Alojzija Geržina
Vodmatu, kavarna pri „malem slonu“.

Najlepše veleposestvo

na Spodnjem Štajerskem je na
prodaj. Cena 70.000 K.
Poslopj je 14 in vsa zidana. Proda se
samo polovica s krčmo, prodajalno,
mognadi, njivami, hostami in travniki.
Ponudbe pod „A. B.“ na uprav-
ništvo „Slov. Naroda.“ (990-12)

V prospek „Ústředni Matice Školske“.

Humpolško lodensko blago.
Moderno sukno za obleke
iz čiste ovčje volne razpošilja po zelo
nizkih cenah (761-14)
Karol Kocian
tovarna za sukneno blago
v Humpolcih na Češkem.
Vzorci na zahtevanje franco.

Predno drugod kupite olje, poskusite prej sve- tovnoznano trdko:

The Russian-American Oil-Company Ltd.

Ta družba razpošilja:
Olje za parne cilindre
za prevroč sopar, kakor tudi
olje za stroje in vretena.
Naša olja so čudovito cena ter se
z njimi mnogo več prihrani, kakor pa z
drugimi fabrikati te vrste, in so priznani
najboljše olja sedanjosti.
Popolna priznanja iz vse Evrope
so na razpolago. (893-9)
Zastopnik:
Mihael Kastner v Ljubljani.

Podgradska posojilnica in hranilnica.
št. 88-1902. (1203-2)

Stavbeni razglas.

Odda se izvršitev stavbe
„Narodni Dom“.
Trošek proračunan je na K 39.000.
Pismene ponudbe vložiti je do
15. maja in priložiti vadij v znesku
K 1950.
Načrti, troškovnik in stavbeni po-
goji so na uvid v posojilnični pisarni.
Stavbeni material (kamenje, apno)
je deloma pripravljen.
Zveza v Podgrad je iz sledečih
postaj: Trnovo-Bistrica ali Šapljane
(10 km), Herpelje-Kozina (20 km).
Podgora v Istri, 1. maja 1903.
Starešinstvo.

Wilhelmov

zeliščni sok sok zoper kašelj

1 steklenica K 2-50
poštni colli = 6 steklenic K 10-
franko a (2721-7)
na vsako poštno postajo pošilja
Franc Wilhelm, lekarnar
c. kr. dvorni zalagatelj
v Neunkirchen, Spodnje Avstrijsko.
Zot znamenje pristnosti je na zavoju
vianjen grb trga Neunkirchen (devet
carkva). Dobiva se v vseh lekarnah.
Kjer se ne dobi, se pošlje direktno.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“

Akcijski kapital K 1.000.000.—
Kupuje in prodaja
vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, ko-
munalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev
in deviz.
Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

v Ljubljani, Špitalske ulice šte. 2.
Zamejva in okrajnijo
iskrebane vrednostne papirje in
vnovčuje sapale kupone.
Vinkuluje in devinkuluje
Eskompt in inkasno menic. Borsna naročila.

Podružnica v SPLJETU.

Denarne vloge sprejema
v tekočem računu ali na vložne knjižice proti
ugodnim obrestim. Vložni denar obrestuje od
dne vloge do dne vzdiga. (2976-68)
Promet s čeki in nakaznicami.

Kranjsko društvo v varstvo lova.

Vabilo

XI. rednemu glavnemu zborovanju

ki bo

dne 20. maja t. l. ob pol 8. uri zvečer

v restavraciji „pri Maliču“.

Dnevni red:

(1234-1)

1. Računsko poročilo za leto 1902.
 2. Poročilo revizijskega odbora.
 3. Volitev štirih odbornikov, in nadomestna volitev enega odbornika.
 4. Volitev revizijskega odbora za leto 1903.
 5. Posebni predlogi.
- Samostalni predlogi za glavno zborovanje se morajo naznaniti vsaj osem
dni poprej pri društvenem odboru.
V Ljubljani, dne 5. maja 1903.

Odbor.

Izvolite ogledati mojo

ново urejeno sukneno zalogo

v kateri se nahaja blizu 1000 raznovrstnih vzorcev

zadnje novosti od gl. 1-50 do 6-
R. MIKLAUC
črni in modni kamgarn ševijot iz Škofje Loke
trpežni lovski loden doskin in tricot
Ljubljana
največja zaloga strogo nizke cene
Špitalske ulice šte. 5
Vzorci pošiljam na zahtevanje brezplačno

Krepčajte se s

Kulmbaškim re- dilnim pivom

katero se dobi v steklenicah pri

Edmund Kavčič-u

v Ljubljani, Prešernove ulice
nasproti glavne pošte. (11-101)

Kontorista

in

trgovskega pomočnika

vojaščin prosta ter

blagajničarko

ne pod 30 let staro sprejme špece-
rijska trgovina v Ljubljani.

Ponudbe: Poste restante št. 7
Ljubljana. (1189-3)

Službe išče

trgovski pomočnik

za železno in špecerijsko trgovino,
prost vojaščine, vešč slovenskega in
nemškega jezika.

Pojasnila pod „št. 101“ poste
restante Ljubljana. (1159-3)

Trgovina.

Na prodaj je radi preselitve
dobra trgovina

z mešanim blagom

ob novograjni železnici na Go-
renjskem, kjer je vedno 4-5000
delavcev in je promet jako živahen.
Pogoji so jako ugodni.

Kupci naj se blagovolijo pisme-
nim ali ustnim potom obrniti do
Ivana Kač-a v Žalcu. (1165-3)

L. Schwentner

knjigotržec

V Ljubljani, Dvorni trg šte. 1.

Naznanjam, da sem prevzel od „Narodne Tiskarne“ v Ljubljani
izključno razprodaje Jurčičeve zbrane spise, potem letnike
in posamezne številke „Ljubljanskega Zvona“ in vse one
knjige, katere so izšle v založbi „Narodne Tiskarne“.

- Te knjige so:
- Josipa Jurčiča zbrani spisi, zvezek I.
do XI, broširan à 60 kr., elegantno ve-
zan à 1 gld.
 - Posamezne številke „Ljubljanskega
Zvona“ po 40 kr.
 - Zbirka zakonov. I. Kazenski zak-
onik, vezan à 3 gld.
 - Zbirka zakonov. II. Kaz. pravdni red,
vezan à 2 gld. 80 kr.
 - Kazenski zbrani spisi. I. zvezek,
broširan à 50 kr.
 - Dr. Nevešek: „4000“. Povest,
broš. à 50 kr.
 - A. Askerc: Izlet v Carigrad, broš.
à 20 kr.
 - Turgenjev: Otel in sinovi. Roman,
broširan à 50 kr.
 - Štiri novele, broš. à 20 kr.
 - Beneš-Třebizsky: Bledne duše.
Roman, broširan à 70 kr.
 - Lefebvre: Pariz v Ameriki, broširan
à 50 kr.
 - Stat nominis umbra: Časnikar-
stvo in naši časniki, broširano
à 40 kr.
 - Jelinek: Ukrajinske dume, Povest,
broširana à 15 kr.
 - Halévy: Dnevnik, broširan à 15 kr.
 - Rane pripovedke, broširane à
40 kr.
 - Dve povesti, broš. à 25 kr.
 - Theuriet: Undina. Povest, broš. à
20 kr.
 - A. Trstenjak: Slovensko gleda-
lišče, broširan izvod à 1 gld.
 - Jurčič: Listki, broš. à 15 kr.
 - Gregorčičevim kritikom, broš. à
30 kr.
 - Avstrijski patrijot: „Parteiwesen
der Slaven“, broširano à 50 kr.

Po znižani ceni priporočam: Fran Kocbek, Pregovorci, prilike in rekl. Prej
50 kr., sedaj samo 30 kr.

Sprejemam tudi naročila na vse modne žurnale, na
vse domače in tuje časnike ter knjige.

Birmanska darila.

Največja in najcenejša zaloga, na drobno in na debelo

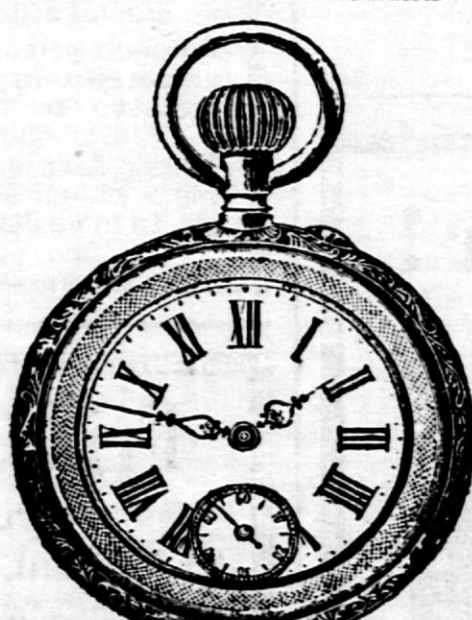
pravih švicarskih ur, ter zlatnine in srebrnine.

Št. 298. Zlata cil.-rem.,
z 10 kamni in dvojnimi
pokrovom gl. 24-28

Št. 379. Srebr. obesek
gl. — 40, zlati z
ametistom gl. 4-5.

Št. 234. Srebrna cil.-rem., s 6
kamni gl. 4 70 do 5 50.

Št. 391. Srebrni obesek,
močan gl. — 70.

Št. 295. Srebrna cil.-rem.
z 10 kamni in dvojnimi
pokrovom gl. 6 50-7 50.

Št. 408. Srebrna broška, golobček
na vejici gl. — 85.

Št. 333. Srebrna verižica za dame gl. 1 50. Double-zlato gl. 2 50. Zlata,
14 kar., gl. 10-20.

Št. 489.
Novo zlato
gl. 1 70-2 80.

Št. 454.
Novo zlato
gl. 3 20 do 4-

Vljudno vam in se priporočam za obilni obisk

Fran Čuden

urar, trgovec in posestnik, ud švicarskih tovarn ur in založitelj c. kr. avstr. drž. dol. železnice.

Ustanova za ženitno opravo.

Pri mestnem magistratu ljubljanskem podeliti je za tekoče leto ustanovo v znesku 200 K osnovano po tukajšnjem občinskem aktu povodom srebrne poroke Njih. Velikanstva.

Do te ustanove imajo pravico uboge, poštene in v Ljubljano pristajne dekleta, ki so se v času od 24. aprila 1902 do današnjega dne omožile in je prošnje za njih podelitev vlagati do 20. maja t. l. pri tem uradu.

Mestni magistrat ljubljanski
dne 24. aprila 1903.

Najlepše likano perilo

se sajamo tudi nevaljeni roki po jako priprosti uporabi svetovno slavnega

američanskega skroba na lesk
Fritz Schulz jun., Actiengesellschaft
Eger und Leipzig. 3 (660-3)

Zlata svetinja
Srebrna razlaga Pariz 1900.

Le pristen, če ima vsak zavoj poleg stoječi Globus (varstveno znamko). V rudečkastih zavojih à 100 gr. vsebine na prodaj v večini špecerijskih in drogerijskih trgovin in prodajalnic mila.

Prostovoljna razprodaja.

Prostovoljno se razprodaja

(1230-1)

hiša v Ljubljani v Kolodvorskih ulicah

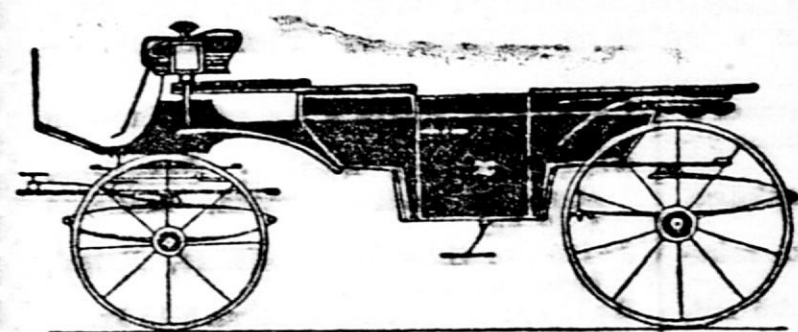
v katari se nahaja več let prav dobro obiskovana gostilna,

gospodarska poslopja, njive, travniki in gozdi.

Nekatere parcele so vedle svoje ugodne lege pripravne za stavbišča. Hiša je pripravna tudi za vsako drugo obrt.

Plačilo po dogovoru.

Pojasnila v pisarni gosp. dr. Albina Kapus, odvetnika v Kolodvorskih ulicah h. št. 35.

Imam večje zalogo

VOZOV

vseh vrst. 1077

Vozove izdelujem tudi po najnovejši dunajski in pariški modi

Fran Wisjan, v Ljubljani, Rimska cesta št. 11. izdelovalec vozov

Št. 1945.

Razpis natečaja.

(1229)

Na petrazredni c. kr. rudniški ljudski šoli v Idriji je stalno popolniti

mesti dveh učiteljev in ene učiteljice

z dohodki IV. (četrtga) plačilnega razreda idrijskega učnega osobja, t. j. z letno plačo 1000 K, aktivitetno doklado letnih 200, oziroma 160 K, ter s pravico do 6 petletnic po 100, oziroma 80 K.

Lastnoročno pisane in po predpisih opremljene prošnje z dokazilom učne sposobnosti za ljudske šole z nemščim in slovenskim učnim jezikom je predpisanim službenim potom

tekom štirih tednov

pri podpisane c. kr. rudniškem ravnateljstvu uložiti.

C. kr. rudniško ravnateljstvo v Idriji

dne 1. majnika 1903.

Priporočam svojo bogato zalogo pušk najnovejših sistemov in najnovejših vrst, revolverjev i. t. d., vseh pripadajočih rekvizitov in municije, posebno pa opozarjam na

trocevne puške

katere izdelujem v svoji delavnici in katere se zaradi svoje lahkote in priročnosti vsakemu najbolje priporočajo.

Ker se pečam samo z izdelovanjem orožja, se priporočam p. n. občinstvu za mnogobrojna naročila ter izvršujem tudi v svojo stroko spadajoče popravila in poprave točno, solidno in najceneje.

Z veselošpovanjem

(543-18)

Fran Sevčik

puškar v Ljubljani, v Židovskih ulicah.

Ilustrovan cenik se pošilja na zahtevo zastoj.

AVGUST REPIČ

sodar

Ljubljana, Kolesarske ulice 16

(v Trnavem)

izdeluje, prodaja in popravlja

vsakovrstne

sode

po najnižjih cenah.

Kupuje in prodaja staro vlesko posodo.

Suknenih ostankov veliko v zalogi.

Za pomladno in
poletno sezono

se priporoča trgovina s
suknenim, s platnenim in
z manufakturnim blagom

HUGO IHL

×××× Ljubljani ××××

v Špitalskih ulicah št. 4.

Vzorci na zahtevo poštno prosto.

Pariski moderci!

Pariski moderci!

Spredaj ravna oblika,
ne tišči na želodec.

priporoča v največji izbi

Klozij Persché

v Ljubljani

Pred škofijo št. 21.

Tovarna in prodaja oljnatih
barv, firneža in lakov.

Električni obrat. 24

Brata Eberl

Prodajalna in komptoar:

Miklošičeva cesta št. 6.

Delavnica:

Igriske ulice št. 8.

Plesarska mojstra c. kr. drž. in c. kr. priv. juž. želez.

Slikarja napisov.

Stavbinska in pohštvena pleskarja.

Velika izbira dr. Schoenfeld-ovih

barv v tubah za akad. slikarje.

Zaloga čopičev za pleskarje, si-

karje in zidarje, štedilnega mazila za

hrastove pade, karbolinje itd.

Posebno priporoča va slav. občinstvu

najnovejši, najboljši in neprecenljivo

sredstvo za likanje sobnih tal pod

imenom „Rapidol“.

Priporočava se tudi sl. občinstvu za

vse v najino stroko spadajoče delo v

metu in na deželi kot priznano realno

in fino po najnižjih cenah.